

***MAIMETSA DETAILPLANEERINGUGA
KAVANDATUD TEGEVUSTE
KESKKONNAMÕJU STRATEEGILINE
HINDAMINE***

ARUANNE

Keskkonnaagentuur Viridis OÜ
KMH ekspert: Olavi Hiimäe
Litsents: KMH0101
olavi.hiimae@ttu.ee

2009

SISUKORD

1.	MAIMETSA MAAÜKSUSEL DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE EESMÄRK	6
1.1.	Mõjutatava keskkonna kirjeldus	6
2.	PLANEERIMISETTEPANEK EHK ARENDAJA VISIOON	8
3.	OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS	12
3.1.	Looduskeskkond	12
3.1.1.	Õhusaaste ja müra	12
3.1.2.	Reljeef	12
3.1.3.	Pinnas ja mullastik	12
3.1.4.	Pinna- ja põhjavesi	14
3.1.5.	Taimestik ja taimkate	16
3.1.6.	Elusloodus	26
3.1.7.	Looduskaitse (EELISE andmebaas)	26
3.2.	Sotsiaalmajanduslik keskkond	28
3.2.1.	Inimeste heaolu ja tervis	28
3.2.2.	Maa ja kinnisvara väärtus	28
3.2.3.	Kultuuripärand	29
4.	KAVANDATAVA TEGEVUSE ÕIGUSLIKUD ALUSED	30
	Seadused ja muud strateegilised dokumendid, millest tuleb Arendajal ning Otsustajal juhendada:	30
5.	KESKKONNAMÕJU HINDAMINE	32
5.1.	Ksh põhimõtted	32
5.2.	Looduskaitseliste põhimõtete määratlemine	33
5.3.	Maimetsa keskkonnamõju strateegilise hindamise tegevuskava. Keskkonnamõju hindamise protsess	35
5.4.	Keskkonnamõju hindamise osapooled	35
5.5.	Suhtlemine avalikkusega	37
5.6.	Keskkonnamõju hindamise meetodika	38
5.7.	Hindamismaatriksis hinnatavad looduskeskkonna, majanduslikud ning sotsiaal- kultuurilised tegurid	40
5.7.1.	Mõjutatavad looduskomponendid	40
	mõju bioloogilisele mitmekesisusele/ökosüsteemidele	40
	mõju linnustikule-loomastikule	42
5.7.2.	Mõjutatavad sotsiaalmajanduslikud komponendid	44
5.8.	Alternatiivide kirjeldus	45
5.9.	Maatrikstabeli hindamistulemuste analüüs	48
5.10.	Alternatiivide võrdlus	50

5.11. Leevendavad meetmed.....	52
5.12. Järeldused ja soovitused.....	54
5.12.1. Soovitused arendajale	54
5.12.2. Soovitused otsustajale ja järelvalvajale	56
KASUTATUD MATERJALID	58

SISSEJUHATUS

Käesolev keskkonnamõju strateegilise hindamise aruanne on koostatud lähtudes *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadusest* (RTI, 24.03.2005, 15, 87). Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärk on selgitada, hinnata ja kirjeldada Maimetsa kinnistu planeerimisega kavandatavate tegevustega kaasnevatest muutustest tingitud eeldatavat otsest ja kaudset mõju piirkonna loodus-, sotsiaal-kultuurilisele ja majanduslikule keskkonnale, analüüsida negatiivsete mõjude vältimise või leevendamise võimalusi ning teha ettepanek sobivaima lahendusvariandi valikuks.

Arendaja sooviks on Saarde vallas, Maimetsa kinnistu jaotamine seitsmeks iseseisvaks kinnistuks ning tekkinud kruntidele kuue suvemaja ehitamist. Planeeritava ala suurus on ca 11,54 ha.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses* ja *Haldusmenetluse seaduses* sätestatud nõuetele. KeHJS-i § 40 p 2 sätestab, et keskkonnamõju strateegilisel hindamisel peab selgitama, kirjeldama ja hindama strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ja peamisi alternatiivseid meetmeid, tegevusi ja ülesandeid, arvestades strateegilise planeerimisdokumendi eesmärgi ja käsitletavat territooriumi.

Detailplaneering koostatakse paralleelselt käesoleva keskkonnamõjude strateegilise hindamise aruandega Artes Terrae OÜ poolt, keda esindab Mart Hiob. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande koostajaks on Keskkonnaagentuur Viridis OÜ, keda esindab juhatuse esimees, keskkonnaekspert (tegevuslitsents KMH0101) Olavi Hiimäe.

Keskkonnamõju strateegilise hindamise eesmärgiks on selgitada:

Millised võivad olla kavandatava ehitustegevuse tagajärjed ning nende ulatus ümbritsevale keskkonnale?

Kui palju ohustab ehitustegevus Maimetsa kinnistu ning selle lähiala looduskeskkonda ning piirkonna arengu jätkusuutlikkust?

Projekti koostamisel kasutati välitöödel kogutud andmestikke ja varasemat Maimetsa ja selle lähiümbruse kohta olemasolevat informatsiooni. Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruandes esitatud arengustenaariumitele soovitude koostamisel arvestati piirkonna ökoloogiliste iseärasustega.

Keskkonnamõju hindamise käigus toodi lisaks Arendaja poolt kavandatavale tegevusele välja järgmised alternatiivsed projekti arendamise võimalused:

1. NULL-ALTERNATIIV – jätkub senine olukord. Eeldatakse, et arendustegevust antud kinnistutel ei lubata ning jätkub tänapäevane olukord.

2. ALTERNATIIV 1 – arendaja visioon (Joonis 2).

Eelnevat silmas pidades peab Arendaja lisaks käesolevale keskkonnamõjude hinnangule saama ehitustegevusele kooskõlastused Pärnumaa Keskkonnateenistusest ning Saarde Vallavalitsuselt.

Maimetsa kinnistu kruntideks jagamise ja hoonestamisega kaasneva keskkonnamõju hindamisel arvestati järgmiste punktidega:

- Seadustest ja teistest planeeringutest tulenevate tegevuspiirangutega;
- Kooskõlastust vajavate organisatsioonide ettekirjutustega;
- Eelkõige järgitakse looduskaitselisi põhimõtteid ning püütakse otsida võimalusi keskkonnale pöördumatute ja kahjulike tagajärgede minimeerimiseks;
- Analüüsitakse võimalikke maastikuilme muutusi;
- Soovitustes lähtutakse põhimõttest säilitada miljööväärtuslikud maastikuosad;
- Tagatakse looduskaitseliste objektide kaitse;
- Lisaks paiknemisele Kikepera hoiuala vahetus läheduses arvestatakse KSH koostamisel ka läheduses asuvate metsise püsielupaikadega;
- Kuna tegevuspaik asub Kikepera hoiuala vahetus läheduses, siis piirkonna hilisemal majandamisel arvestatakse seadustest tulenevate ning loodussäästvatest põhimõtetest lähtuvate piirangutega.

Käesolev keskkonnamõju hindamine järeldab, et kavandatav tegevus ei oma olulist (mitteaktsepteeritavat) negatiivset mõju juhul, kui rakendatakse KSH aruandes soovitatud leevendusmeetmeid ja suvemajade ehitamisel ning hilisemal ekspluateerimisel suhtub Arendaja loodussäästvalt ja heaperemehelikult kogu projekti arendamisse.

1. MAIMETSA MAAÜKSUSEL DETAILPLANEERINGU ALGATAMISE EESMÄRK

Saarde Vallavolikogu algatas Maimetsa detailplaneeringu koostamise 22. veebruari 2006.a otsusega nr 28. Saarde Vallavalitsuse korraldus nr 62, 7. juuni 2006.a kinnitas detailplaneeringu lähteülesande ja algatas otsusega nr 37, 31. mai 2006. a keskkonnamõju strateegilise hindamise.

1.1. MÕJUTATAVA KESKKONNA KIRJELDUS

Detailplaneeringu ala hõlmab Saarde vallas Kanaküla külas Maimetsa kinnistut. Planeeringuala suuruseks on ca 11,54 ha ja see piirneb läänest ja lõunast Halliste jõega, põhjast ja idast riigimetsaga. Planeeringuala on kaetud metsa, võsa ning rohumaaga. Planeeringuala olemasolev sihtotstarve on maatulundusmaa. Hoonestus alal puudub. Kõnealuse planeeringuala vahetus läheduses asuvad Kikepera hoiuala ning Reinse, Vennissaare ja Kauni metsise püsielupaigad.

Planeeringuga on kavas jagada kinnistu väikeelamumaa kruntideks (kuus hoonestatud kinnistut, suuruste vahemikus 11 111 m² kuni 22 935 m², suvilate ehitamise eesmärgil ning eraldada 4,2 m laiune transpordimaa krunt suvilatele juurdepääsutee rajamise võimaldamiseks.

Planeeringu eesmärk on:

- kinnistu krundijaotuskava koostamine suvilate ehitamiseks;
- kruntidele ehitusõiguse määramine;
- maa-ala sihtotstarbe muutmine.

Kinnistutel kavandatakse hoonete aluseks pinnaks 150 m², millest põhihoone (kuni kahekordne, üks korrus + viilkatuse alusega hoone) maksimaalne suurus on 100 m² ja kaks abihoonet. Hoonete rajamiseks kavandatud pinnad asuvad Halliste jõe ja krundi keskel oleva kuivenduskraavi ehituskeelu- ja piiranguvööndis. Kuna planeeringu eesmärk on maa-ala sihtotstarbe muutmine elamumaaks, siis on planeeringus arvestatud, et ehituskeeluvöönd väheneb 50 m. Vähemalt 70% krundi territooriumist jääb loodusliku kattega. Planeeringuala veevarustuse tarbeks rajatakse Maimoja naaberkinnistule puurkaev. Reovee tarbeks rajatakse igale kinnistule kogumiskaevud või omapuhasti.

Arvestades kavandatava tegevusega kaasnevaid mõjusid ning lähtudes Saarde Vallavalitsuse nõuetest (Saarde Vallavolikogu 31. mai 2006 otsusega nr 37 algatatud detailplaneeringualal keskkonnamõju hindamine) koostatakse vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse* (RTI, 24.03.2005, 15, 87), § 33 alusel keskkonnamõju strateegiline hindamine, millega selgitatakse:

Detailplaneeringu elluviimisega seotud keskkonnaprobleemid?

Millised on võimalikud tagajärjed ning mõjude ulatus ümbritsevale keskkonnale seoses detailplaneeringus kavandatud tegevuste alustamisega?

Kas ja millisel maa-alal ohustab kavandatav tegevus Kikepera hoiuala vahetus läheduses looduskaitsete eesmärkide elluviimist ning jätkusuutlikust?

Planeeritava tegevusega kaasneva keskkonnamõju strateegilisel hindamisel arvestatakse järgmiste punktidega:

- Seadustest ja teistest planeeringutest tulenevate tegevuspiirangutega;
- Kooskõlastust vajavate organisatsioonide ettekirjutustega;
- Eelkõige järgitakse looduskaitsete põhimõtteid ning püütakse otsida võimalusi keskkonnale pöördumatute ja kahjulike tagajärgede minimeerimiseks;
- Analüüsitakse võimalikke maastikuilme muutusi;
- Soovitustes lähtutakse põhimõttest säilitada miljööväärtuslikud maastikuosad;
- Tagatakse looduskaitsete objektide kaitse;
- Lisaks paiknemisele Kikepera hoiuala vahetus läheduses arvestatakse KSH koostamisel ka läheduses asuvate metsise püsielupaikadega;
- Kuna tegevuspaik asub Kikepera hoiuala vahetus läheduses, siis piirkonna hilisemal majandamisel arvestatakse seadustest tulenevate ning loodussäästvatest põhimõtetest lähtuvate piirangutega.

Strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega eeldatavalt ei kaasne negatiivset mõju inimese tervisele ega piiriülest keskkonnamõju.

Joonis 1 Kavandatav arendustegevuse ala

2. PLANEERIMISETTEPANEK EHK ARENDAJA VISIOON

Planeeringu eesmärk on:

- maa-ala jagamine kruntideks;
- kruntide ehitusõiguste ja hoonestusalade määramine;
- kavandatavale juurdepääsuteele teemaa-ala määramine;
- parkimise ja haljastuse alade ja põhimõtete kavandamine;
- tehnovõrkude ja -rajatiste asukoha määramine;
- senise maakasutuse sihtotstarbe muutmise;
- keskkonnatingimuste seadmine planeeringuga kavandatu elluviimiseks;
- servituutide vajaduse määramine;
- arhitektuurinõuete seadmine;
- kinnisomandi kitsenduste ulatuse määramine.

Kruntide ehitusõigus

krundi aadress	planeeritud krundi pindala (m ²)	sihtotstarve	hoonete suurim lubatud arv krundil	hoonete suurim lubatud ehituslune pindala	hoonete suurim lubatud kõrgus
Pos 1	22935	100% EE	1 põhihoone ja 2 abihoonet	150m ² , sh põhihoone kuni 100m ²	7m
Pos 2	24888	100% EE	1 põhihoone ja 2 abihoonet	150m ² , sh põhihoone kuni 100m ²	7m
Pos 3	23279	100% EE	1 põhihoone ja 2 abihoonet	150m ² , sh põhihoone kuni 100m ²	7m
Pos 4	15748	100% EE	1 põhihoone ja 2 abihoonet	150m ² , sh põhihoone kuni 100m ²	7m
Pos 5	12361	100% EE	1 põhihoone ja 2 abihoonet	150m ² , sh põhihoone kuni 100m ²	7m
Pos 6	11111	100% EE	1 põhihoone ja 2 abihoonet	150m ² , sh põhihoone kuni 100m ²	7m
Pos 7	5061	100% L	-	-	-

EE - väikeelamumaa 0010; L - transpordimaa 007; M - maatulundusmaa 011 (vastavalt Vabariigi Valitsuse määrusele nr 36 Katastriüksuse sihtotstarvete liigid ja nende määramise alused).

Põhihoone ja abihooned peavad mõlemad asuma planeeritud hoonestusalas.

Kruntidele Pos 1...Pos 6 on kavandatud viilkatusega hooned, mille lubatud ehitise kasutamise sihtotstarbed on:

- suvila, aiamaja (11103);
- üksikelamu (11101);

- puhkeküla või puhkelaagri majutushoone (12121);
- puhkemaja (12122);
- muu lühiajalise majutuse hoone (12129)

(vastavalt Majandus- ja kommunikatsiooniministri 26. novembri 2002. a määrus nr 10).

Pos 1...Pos 6 on keelatud:

- Võlvid akende ja uste kohal;
- Rõhutatud jämedad ümmargused sambad;
- Tihedad aknajaotused;
- Erksad värvitoonid fassaadis (näiteks plekk-katetele iseloomulikud sinine, kollane jne, samuti näiteks värvitoonid "ultra-" jne);
- Teisi materjale jäljendavad plastikkatted, kiviimitatsiooniga plekk, värvkatteta plekk, gaasbetoon.

Uushoonestuse arhitektuursetest nõuetest on planeeringuga piiritletud täiendavalt:

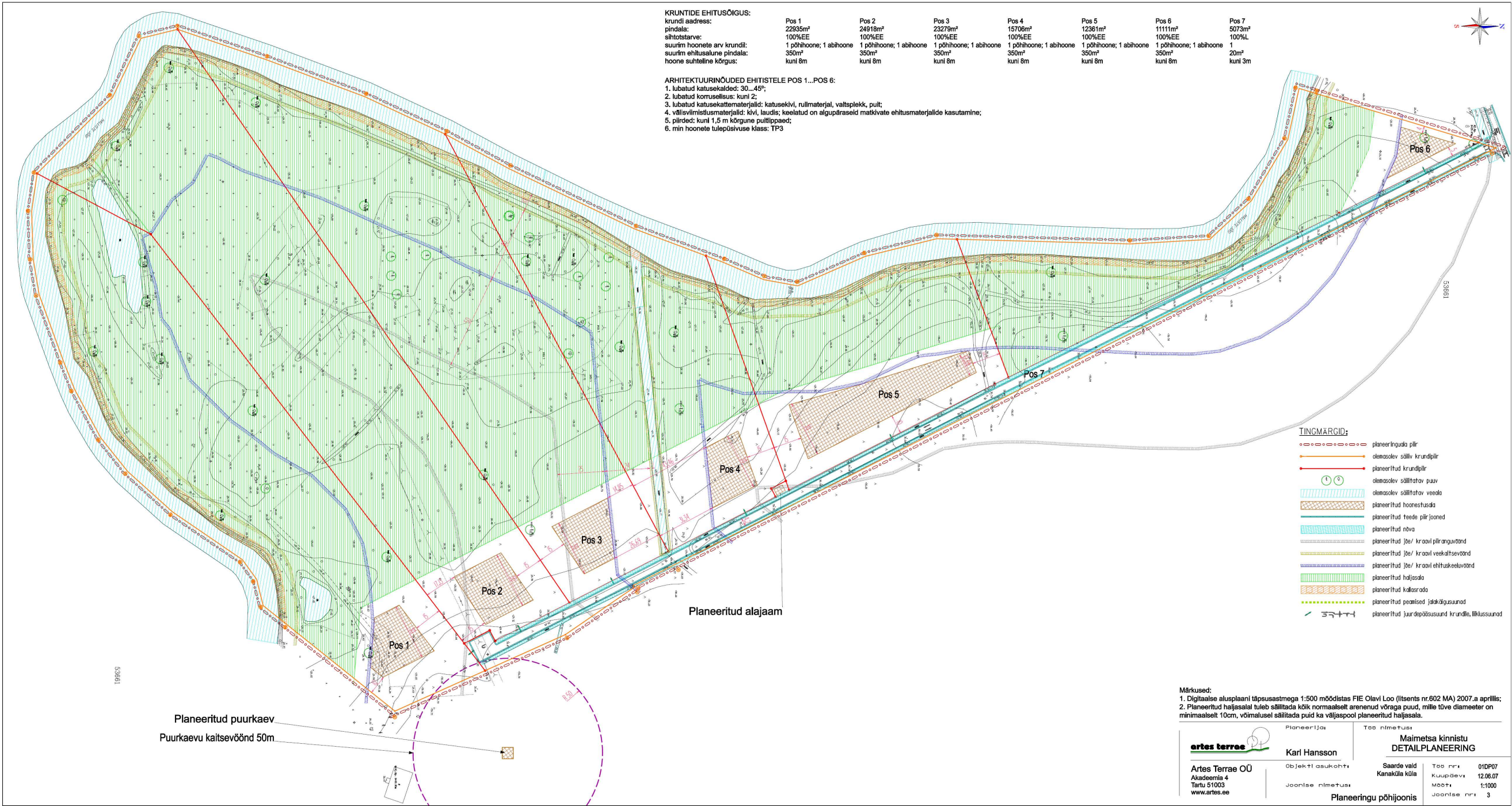
1. lubatud korruselisus:	kuni kaks (1+katusekorrus);
2. domineerivad välisviimistlusmaterjalid:	kasutada naturaalseis materjale: laudis, kivi; keelatud on algupäraseid matkivate ehitusmaterjalide kasutamine;
3. lubatud katusekattematerjalid:	katusekivi, rullmaterjal, puit, roog;
4. lubatud katusekalle:	30...45 kraadi;
5. kohustuslik ehitusjoon:	ehitusjoon paralleelselt planeeritud tee poolse krundipiiriga, kaugus vaba.

Piirded

Piirete kõrgus ei tohi ületada 1.5 meetrit ning piirded peavad olema läbipaistvad, võib kasutada koos madalate (1,4 m) hekkidega.. Piirde tüübina kasutada puitlippaeda.

Tänavate maa-alad ning liiklus- ja parkimiskorraldus

Juurdepääs planeeringualale on planeeritava kinnistu põhjapiiril asuvalt teelt. Planeeritavale alale on kavandatud kruntidele juurdepääsuks uus tee. Tee laiuseks on planeeritud 4,2 m, jalakäijate liiklemine toimub sõidukitega samal teel. Parkimine lahendada krundi piires. Suvilakruntidel peab olema vähemalt kaks parkimiskohta.

Joonis 2. Maimetsa katastriüksuse planeeritav ehitustegevusala kus on arvestatud planeerija, erinevate ametkondade ning KSH ettepanekuid ja soovitusi

Haljastuse ja heakorrastuse põhimõtted

Suvilakrundid peavad olema heakorrastatud ja haljastatud. Vähemalt 70% krundi territooriumist peab olema loodusliku kattega. Säilitada tuleb olemasolevad normaalselt arenenud võraga ja tervislikult heas seisukorras olevad puud, mille diameeter on üle 10cm ning mis ei jää planeeritud hoonestusala ega teede alla. Krundi külgmistele ja tagumisele piiridele võib rajada piirdehekke kõrgusega kuni 1,4m. Krundi vertikaalplaneerimise lahendusega tuleb tagada sadevete äravool jõkke, kraavidesse või tänavamaale planeeritud nõvadesse. Kõikidele elamukruntidele tuleb projekteerimisel ette näha prügikonteinerite asukohad.

Veevarustus

Planeeritud suvilakruntide veevarustuseks on planeeritud puurkaev naaberkinnistule Maimoja. Puurkaevule on planeeritud 10 m sanitarkaitsevöönd. Planeeritud tee alla on kavandatud veetorustiku asukoht. Suurim arvutuslik veevajadus planeeringualal on ca 4500 l/d.

Tuletõrje veevarustus on kavandatud Halliste jõe ning Pos 1 asuva tiigi baasil kahe tuletõrje veevõtu kohaga. Pos 1 ja Pos 6 tuleb tagada päästeautode juurdepääs veevõtukohtadele.

Kanalisatsioon ja sadevesi

Suvilakruntide reovesi kogutakse kogumiskaevudesse, rajatakse omapuhasti või imb-, või filtriväljakud. Omapuhasti kasutamise korral peab sellest väljuv vesi vastama veekogusse või pinnasesse juhitava heitvee kohta esitatavatele nõuetele ning see juhitakse planeeringuala servas asuvasse Halliste jõkke. Puhasti tüüp peab olema selline, kus reoveesetel käideldakse kinnises hoones.

Planeeritud tee serva on planeeritud nõvad, kuhu on kavandatud juhtida teelt ning vajadusel ka suvilakruntidelt kogutav sademevesi. Planeeritud nõva eesvooluks on planeeringuala keskosas asuv kraav.

Elektrivarustus ja tänavavalgustus

Planeeringualale on Pos 7 kavandatud uue mastalajaama asukoht. Planeeritav alajaam saab toite 15 kV õhuliiniga läbi Maimoja kinnistu planeeringualast lääne pool asuvast AS Eesti Energiale kuuluvast Maimoja alajaama juures asuvast Tõlla 15 kV õhuliinist.

Teemaale on planeeritud elektriõhuliini asukoht kruntide toiteks ning tänavavalgustuseks. Elektrimastide asukoht ning tänavavalgustus lahendada projektiga.

Soojavarustus

Soojavarustus on planeeritud lokaalküttena. Lubatud on kasutada elektri-, vedel-, või tahkekütet. Keelatud on kasutada märkimisväärselt jääkaineid lendu laskvaid küteliike nagu raskeõlid ja kivisüsi.

3. OLEMASOLEVA OLUKORRA KIRJELDUS

Planeeringuala piirneb läänest ja lõunast Halliste jõega, põhjast ja idast riigimetsaga. Planeeringuala olemasolev sihtotstarve on maatulundusmaa. Planeeringuala on kaetud metsa, võsa ning rohumaaga. Hoonestus alal puudub.

3.1. LOODUSKESKKOND

3.1.1. Õhusaaste ja müra

Nii nagu õhusaaste on ka müra peamiselt seotud liikluskoormuse, liikluse iseloomu ja mootorsõidukite arvu suurenemisega antud piirkonnas. Liiklusest tulenevad müraallikad on järgmised:

- mootorimüra;
- rehvide hõõrdumine vastu pinnakatet;
- ehitusmüra (siin all on arvestatud ka puude saagimisest tulenev müra).

Õhusaaste ja müra põhjustatud mõjud on antud projekti silmas pidades marginaalse väärtusega ning nende negatiivne kestvus enamasti lühiajaline.

3.1.2. Reljeef

Saarde vallas on valdav tasane reljeef. Maimetsa kinnistu krundi reljeef on tõusev ida ja kirde suunas. Kavandatavad suvilahooned on planeeritud krundi idapoolsemasse serva, kus pinnakõrguste vahe jääb vahemikku 29 - 31 m. Halliste jõe äärse lammiala pinnakõrgused on vahemikus 26 - 27 m.

3.1.3. Pinnas ja mullastik

Maaüksuse lõunapoolse osa pinnas on valdavalt niiske. Ala lõuna ja läänepoolse osa moodustavad suures osas jõe lamminiit. Kuivem ja kõrgem on maaüksuse lääne ja põhjapoolses osas.

Mullatüüpidest domineerivad Maimetsa kinnistul ja selle lähiümbruses lammi- glei- ja turvastunud mullad ja gleistunud lammimullad (AG, Ag), krundi reljeefis kõrgemates kohtades leostunud ja leetjad mullad (GI) (Joonis 3).

Keskkonnaagentuur VIRIDIS OÜ

3.1.4. Pinna- ja põhjavesi

Pinnavesi

Detailplaneeringuga määratletud ala piirneb lõunast ja läänest Halliste jõega. Kogu Maimetsa kinnistu läänepoolne osa on valdavalt niiske ala. Maaüksust poolitab kinnistust ida poole jääva riigimetsamaa kuivendamiseks rajatud kraav. Maimetsa kinnistust lõunas, kunagise Kariste metskonna II jsk metsatehniku maja juures suubub Halliste jõkke Maimoja.

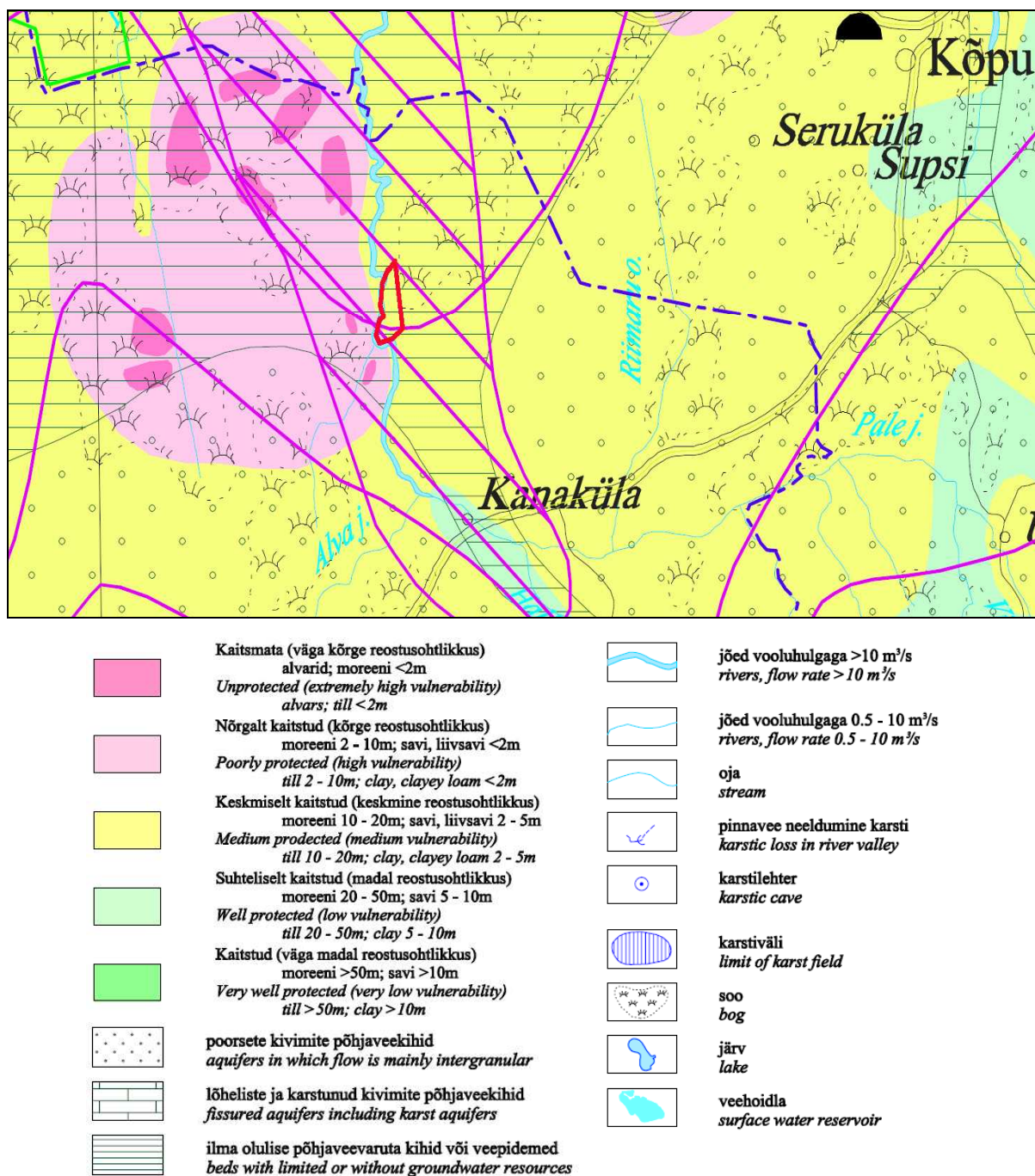
Suurem osa projektiala idapoolsest osast, kuhu suvilad on kavandatud, väljaarvatud mõned kõrgemad osad on ajuti liigniisked alad (Foto 1). Tegemist on põhjavee ülevoolu piirkonnaga. Põhjaveetase on antud alal suuresti sõltuvuses sademete rohkusest ja kohalikust pinnaveerežiimist. Põhjavesi on keskmiselt kaitstud ja seega madala reostusohhtlikkusega.

Vee kvaliteedi kohta on planeeritaval Maimetsa krundil vähe andmeid. Tuginedes eelnevatele põhjavee uuringutele võib järeldada, et ehitusalal ja selle lähiümbruses on pinnalähedane põhjavesi keskmiselt või nõrgalt kaitstud majapidamistest tekkiva reovee suhtes. Seepärast on keelatud reovee otsejuhtimine pinnasesse.

Üldiselt vastab Saarde vallas tarbitav põhjavesi, millest enamuse moodustab Kesk-Devoni põhjaveekogumi vesi, Eesti Vabariigi joogiveele kehtestatud nõuetele.

Foto 1 Ajuti liigniisked metsaalad

Joonis 4 Väljavõtte Eesti põhjaveekaitstuse kaardist (Eesti Geoloogiakeskus 2001)

3.1.5. Taimestik ja taimkate

Maimetsa maaüksust külastati 26. septembril 2007.a. Ala taimestikulistest loodusväärtustest hindamiseks koostati niidutaimede nimekiri ning hinnati metsade looduskaitseväärtust (vastavus metsa vääriselupaikade ja Natura 2000 metsaelupaikade kriteeriumeile). Ekspert hinnangu kirjutamisel kasutati ka EELIS-e (Eesti Looduse Infosüsteem - Keskkonnaregister: KKM, Info- ja Tehnokeskus) andmeid seisuga 05.10.2007. EELIS-e andmetel otseselt planeeringualal looduskaitsealisi taimeliike ei esine.

Taimestik

Keskkonnaregistri andmeil on maaüksusel mõningase looduskaitseväärtusega lamminiit, kusjuures väärtused on geobotaanilised ja esteetilised. Floristiliselt on ala suhteliselt vaene. Samale järeltulele jõudis ekspert välitööde käigus (vt floristilisele inventuurile lisatud nimekirja). Arvesse tuleb küll võtta, et inventuur tehti sügisel, kuid siiski on leitud 57 liiki suhteliselt tagasihoidlik arv. Ei õnnestunud tuvastada ühtegi kaitsealust, ohustatud või vähelevinud taimeliiki.

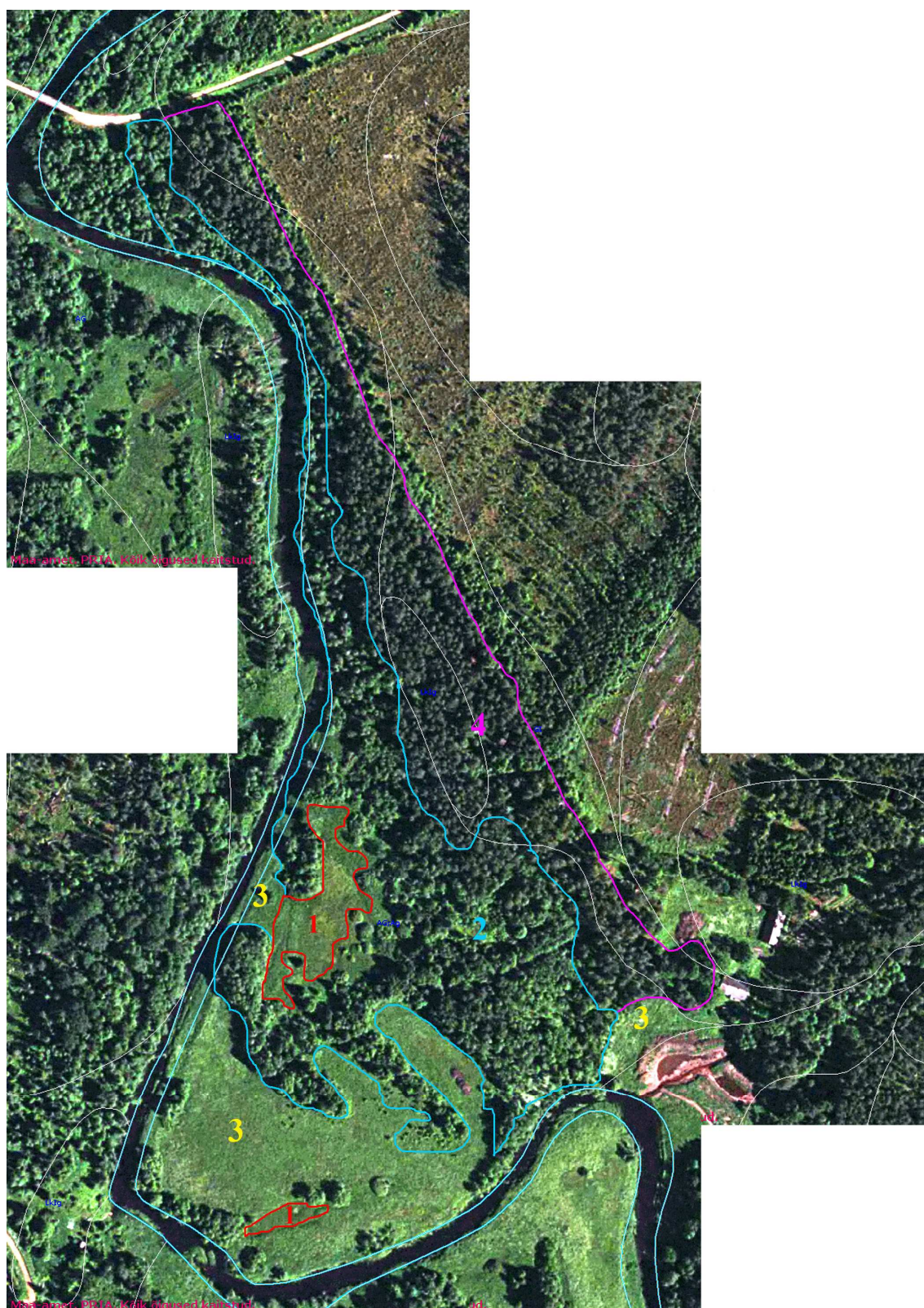
Maaüksuse metsad on tüüpilise alustaimestikuga, st. suhteliselt liigivaesed. Liigikaitse seisukohalt alal oluline botaaniline väärtus puudub, seega ei saa alale planeeritud tegevused seda väärtust ohustada.

Taimkate

Maimetsa maaüksuse taimkatte üksikasjalikumaks kirjeldamiseks püüti kasutada mullakaarti (Maa-Ameti kaardirakendus), kuid välitöödel täpsustatud metsa kasvukohatüübid ei vastanud kuigi hästi mullakaardil piiritletud mullaareaalidele. Eelkõige on lammimullad esindatud liiga laia areaaliga, samuti valdavad metsade ilme järgi ala põhjaosas pigem leetunud mullad ja gleistunud leetmullad kui gleimullad. Taimkatte klassifikatsioonirühmade (Paal 1997) paiknemise skeem on esitatud joonisel 5, kus:

1. märja lamminiidu kasvukohatüüp (kood 2.2.1.2.);
2. lammimetsade ja põõsastike klass (kood 1.2.);
3. niiske lamminiidu kasvukohatüüp (kood 2.2.1.1.);
4. laanemetsade (kood 1.1.4.) ja soostunud metsade (kood 1.3.1.) tüübirühm.

1. Märjad lamminiidud esinevad soostunud sootides ja uhtvallitagustel aladel põhiliselt põis- ja pudeltarnast koosnevate liigivaeste kõrgtarnastikena (foto 1 ja 2). Maaüksuse keskosas olevad kraavid on seda kooslust veidi kuivendanud, sinna on asemele kasvanud pajustikud. Kraavide mõjualast kaugemal tarnastikud võsastunud pole, selle põhjuseks on sesoonselt kõrge veetase.

Joonis 5 Taimkatte kasvukohatüüpide paiknemine Maimetsa kinnistute vahetus läheduses

Foto 2. Soostunud vanajõgi maaüksuse lõunaosas on kaetud tiheda tarnastikuga.

Foto 3. Tarnastik valdab ka suurel alal maaüksust läbivast kraavist vahetult lõunas.

2. Lammimetsade ja põõsastike ala sisaldab erineva veerežiimiga osi. Jõekallastel asub tükati nn uhtvallimetsi humala kasvukohatüübist (1.2.1.1). Maaüksuse lõunaosas on need suhteliselt madala väärtusega hall-lepikud ja halli lepa – toominga kogumikud (foto 3). Ala keskosas põhja pool maaüksust poolitavat kraavi leidub ka esinduslikumaid puistuid, kus üksikpuudena on esindatud jalakas ning alusmetsas leidub teisi laialehiseid puuliike (vaher, saar) (foto 4). Ala põhjaosas jõekallastel olev hall-lepik on tüüpiline eakas uhtvallilepik ning on esteetilise väljanägemisega (foto 5.). Väljaraie uhtlammimetsadest peaks alates krunti poolitavast kraavist kuni hõrenenud ja järsult nooreneva osani maaüksuse põhjaosas (enam-vähem kohas, kus vana talutee pöörab jõe äärest ära) olema keelatud. Selline uhtvallikooslus vastab lähema 10 - 20 aasta jooksul elupaigadirektiivi laialehiste lammimetsade (91F0) kriteeriumitele.

Väheväärtuslikud halli lepa ja sookasega noored soometsad ning pajustikud jäävad maaüksuse lõunaossa, ala läbivast kraavist lõunasse (foto 6). Need sekundaarsed puistud on tekkinud ala kuivendamise ning niitmise-karjatamise lõppemise tõttu. Humalaga kaetud lepatukad on olulised esteetilisest vaatenurgast ning kuuluvad lammielupaikade loomuliku mitmekesisuse juurde.

Foto 4. Humalalepik Halliste jõe ääres lõunapoolse vanajõe servas. Sellised tukad omavad tähtsust maastikupildi ilmetajana.

Foto 5. Väärtuslik laialehiste puude osalusega humala-lammimets maaüksuse keskosas, kraavist põhjas.

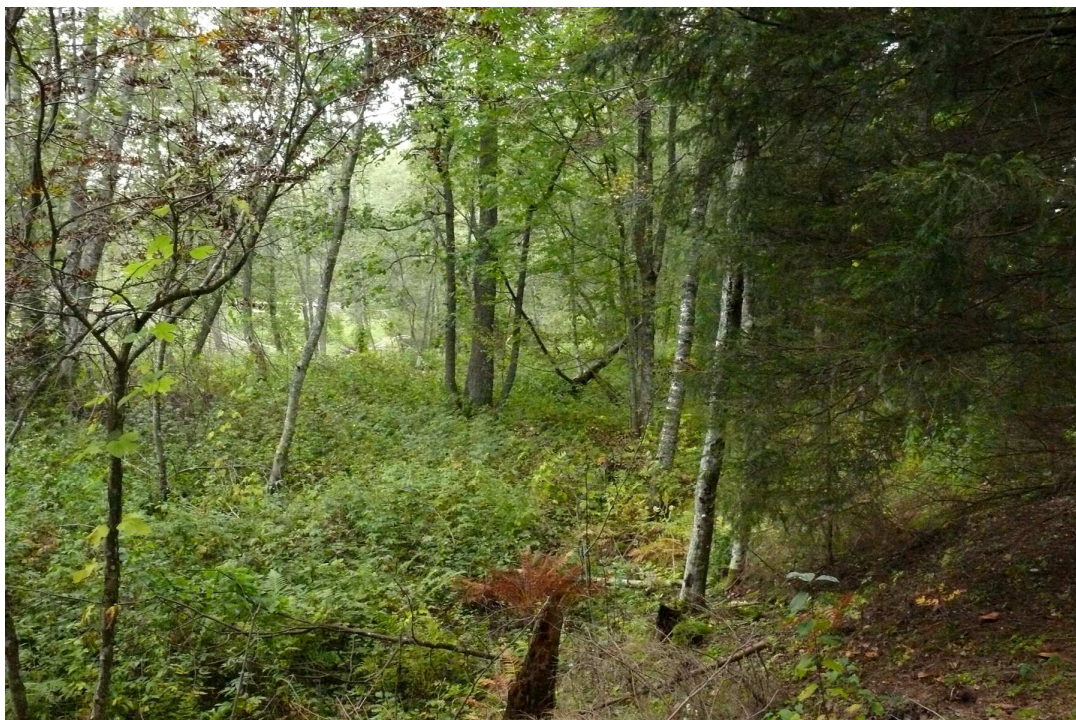

Foto 6. Uhtvalli hall-lepik maaüksuse põhjaosas.

Foto 7. Väheväärtuslik angervaksalepik maaüksuse lõunaosas.

3. Niiske lamminiidu kasvukohatüüp (kood 2.2.1.1.) koosneb põhiliselt angervaksa ja suurkõrreliste kooslustest (foto 8). Selline struktuur viitab, et alad on niitmata–karjatamata olnud vähemalt viimased kümmekond aastat. Kui oleks võimalik niidu pärandkooslusena kasutamine taastada, muutuksid niidud liigirikkamaks. Praeguses olukorras on nende väärtus taimede elupaigana suhteliselt madal, muud funktsioonid (elupaik loomade ja lindude jaoks) on neil säilinud ja seega on võimalik neite käsitleda loodusdirektiivi elupaigana 6450 – põhjamaised lamminiidud, väärtusklass C kuni D.
4. Eakad soostunud metsad (põhiliselt angervaksa kasvukohatüüp) on ammu kuivendatud, tekkinud kõdusoometsad on looduslähedase ilmega (foto 9). Enamus alast on kaetud laanemetsadega, valdavalt mustika-jänese kapsa, vähem jänese kapsa kasvukohatüübiga. Puistud on männienamusega, kuuse alusmetsaga. Maaüksust läbivast kraavist lõunas on puistud suurema inim mõjuga, ilmselt on seal varem ka karjatatud, mingil määral on viimase 10 aasta jooksul toimunud metsa majandamine (foto 10). Kraavist põhjas on metsad looduslikuma ilmega, maaomanik on metsas toimetanud küll mingit raiet, mille eesmärk jäi ebaselgeks. Välja oli raiutud ja maha jäetud elujõulist kuuse järelkasvu (foto 11). Metsad on raietele vaatamata looduslähedase struktuuriga, esineb puid väga mitmetest vanusklassidest, ohtralt esineb kuivanud ja kõdunevat puitu. Männi ja kuuse kõrval kohtab ka laialehiseid puid, eelkõige vahtraid ja tammesid II kuni III rindes (foto 12 ja 13). Esineb

kasvukohaomane vähene põõsarinne, mida paiguti rikastab lammimetsadega piirnemisest tulenev rohke humala esinemine. Maaüksust poolitavast kraavist põhjas asuvad metsad vastavad nii puude vanuse kui metsa struktuuri poolest vanade loodusmetsade elupaigale (loodusdirektiiv, kood 9010) või vääriksid metsa vääriselupaiga staatust. Metsa majandamine puidu saamiseks peaks seega kinnistu põhjaosas olema välistatud, lubada võib matkaraja hooldamist piki kinnistupiiri, mis on nagnii juba noorematest ja kuivanud puudest puhastatud.

Foto 8. Suurkõrreliste ja angervaksaga lamminiit.

Foto 9. Kinnistu idaserva piirdekraavi ääres on eakad loodusmetsad.

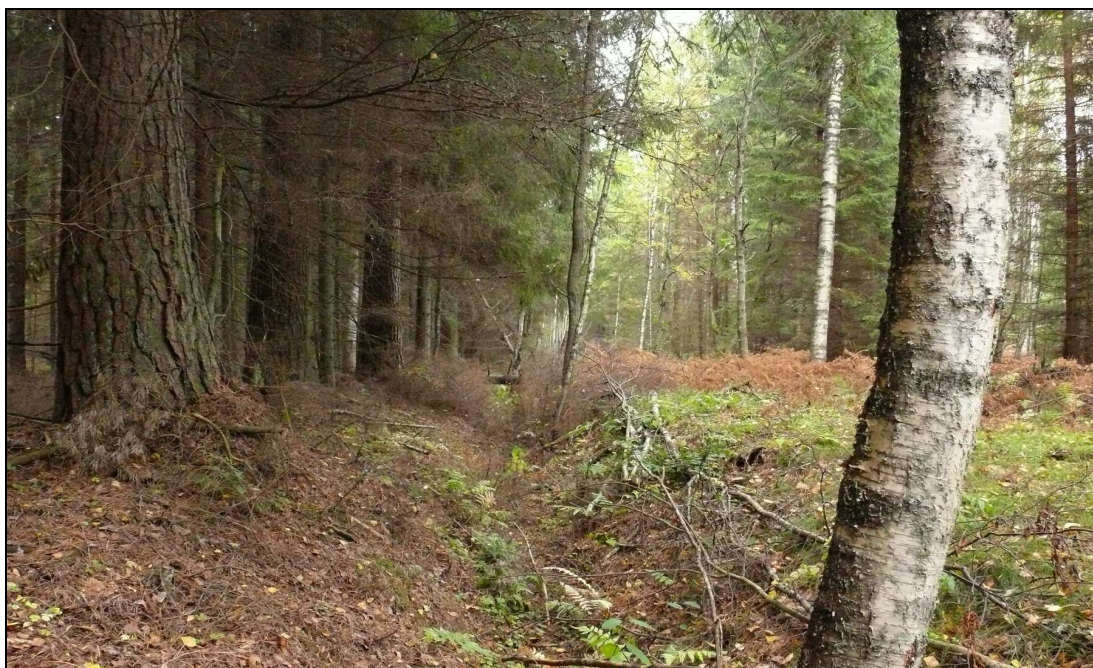

Foto 10. Inimmõjutatud mets maaüksuse lõunaosas.

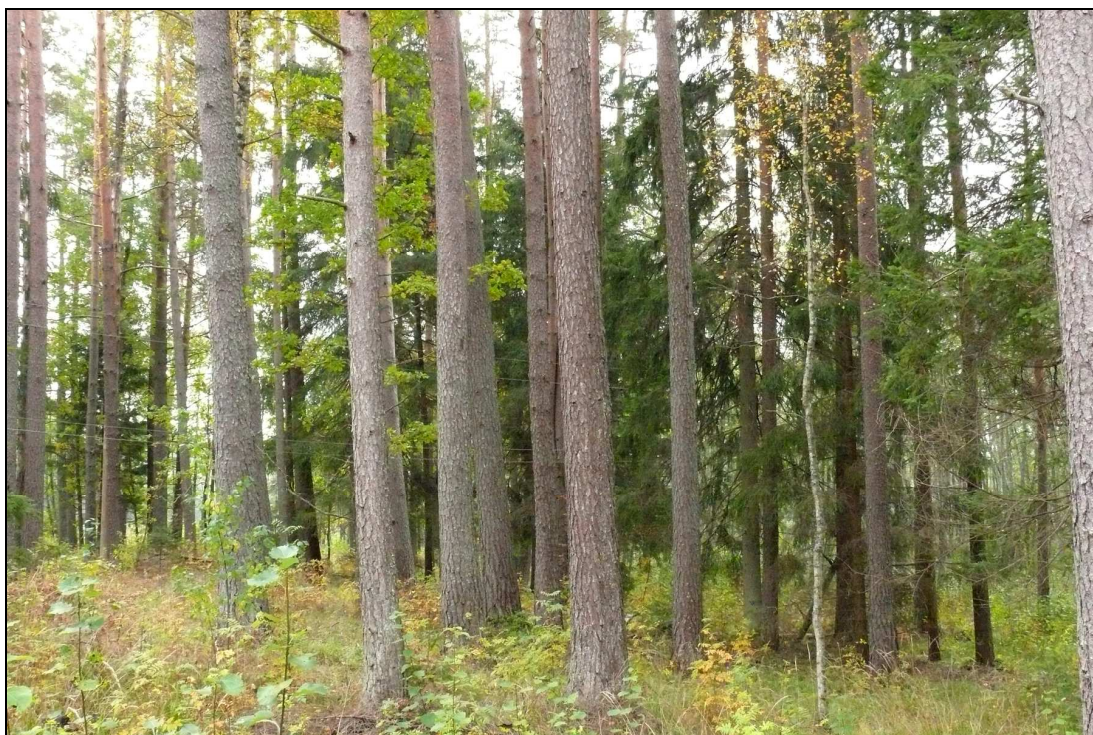

Foto 11. Maaüksust läbivast kraavist põhjas tehtud järelkasvu raie.

Foto 12. Loodusmets ohtra kõdupuidu ja laialehiste puuliikidega ala keskosas.

Foto 13. Loodusmets ala põhjaosas.

Kokkuvõtteks võib öelda, et kinnistul esineb madala looduskaitseväärtusega lamminiite loodusdirektiivi elupaigatüübist "6450" ehk põhjamaised lamminiidud. Nende väärtuslikkust bioloogilisele mitmekesisusele saaks tõsta neid niites või karjatades. Niit on arvele võetud Keskkonnaregistris.

Kinnistul esineb suhteliselt kõrge loodusväärtusega (vähemalt B kategooria) metsi elupaigatüüpidest 91F0 ehk laialehised lammimetsad ja 9010 ehk vanad loodusmetsad - alates kinnistut ida-lääne suunaliselt läbivast kraavist kuni kinnistu põhjaotsani paralleelsete eraldustena vastavalt kummagi metsa levikule. Metsad ei ole Keskkonnaregistris elupaikadena registreeritud.

3.1.6. Elusloodus

Arendusala konkreetne loomastiku uurimus puudub ning täiendavateks uuringuteks ekspertrühm vajadust ei näe. Piirkonnas toimunud välitööde käigus märgati planeeritava alal kitsi ning leiti mitmete teiste väikeulukite tegevusjälgi. Samuti leidis ekspertgrupp, et arendusala arendamisega piirkonnas migreeruvatele loomadele suurt negatiivset mõju ei tekitata ega oma olulist häirivat mõju ka lindude ja loomade lokaalsele rändele. Mõningane loomade ja lindude häirimine võib toimuda vaid intensiivsema ehitustegevuse perioodil, mil toimub intensiivsem ehitusmaterjalide transportimine, millega paratamatult kaasneb suurenenud mürafoon. Konkreetsel arendataval alal ehitustegevuse alustamise ja suvilate ehitamise puhul negatiivset mõju linnustikule ja loomastikule võib pidada väheoluliseks. Ümberkaudsed metsad ja põllud pakuvad piisavalt alternatiivseid toitumis- ning puhkepaiku nii lindudele kui ka loomadele.

3.1.7. Looduskaitse (EELISE andmebaas)

Maimetsa maaüksus paikneb Kikepera hoiuuala EE0040316 vahetus läheduses. Linnuala piirid kulgevad u. 500 m kaugusel idas, põhjas kulgeb piir piki autoteed ning läänes kulgeb linnuala piir u. 200 m kauguselt Maimetsa maaüksuse piirist (Joonis 6).

Maimetsa maaüksus piirneb lõunast ja läänest Halliste jõega. Seega jääb praktiliselt kogu maaüksus sisse Halliste jõe kaldapiiranguvööndisse.

Umbes 200 m Maimetsa maaüksusest lääne suunas, teisel pool Halliste jõge asub Reinse II kaitsekategooria linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) püsielupaiga piiranguvöönd. Linnuliigi elupaiga sihtkaitsevöönd jääb maaüksuse piirist umbes 1 km kaugusele. Umbes sama kaugusele jääb II kaitsekategooria linnuliigi laanerähni (*Picoides tridactylus*) elupaik.

Maaüksusest lõuna poole, umbes 300 m kaugusel paikneb VEP nr 132098 - jõekalda paljandik.

Umbes 1100 m Maimetsa maaüksusest põhja suunas, teisel pool Halliste jõge asub Kauni II kaitsekategooria linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) püsielupaiga piiranguvöönd. Linnuliigi elupaiga sihtkaitsevöönd jääb maaüksuse piirist umbes 1500 m kaugusele.

Läänes, ca 850 m algab Vennisaare II kaitsekategooria linnuliigi metsise (*Tetrao urogallus*) püsielupaiga piiranguvöönd.

Joonis 6 Looduskaitsetised piirangud (EELIS andmebaas)

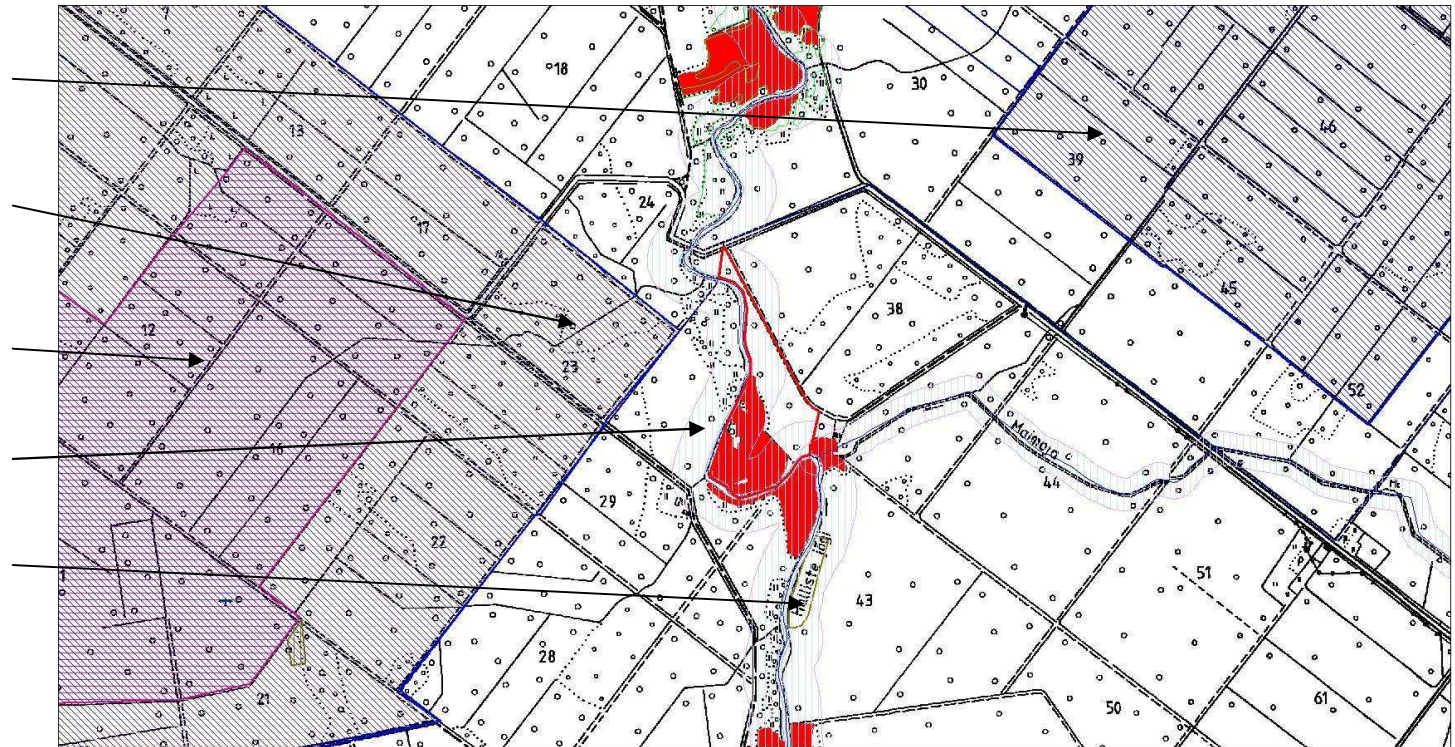
II kaitsekategooria linnuliigi
püsielupaiga piiranguvöönd

Reinse II kaitsekategooria linnuliigi
püsielupaiga piiranguvöönd

Reinse II kaitsekategooria linnuliigi
püsielupaiga sihtkaitsevöönd

Halliste jõe kaldapiiranguvöönd

VEP nr 132098

3.2. SOTSIAALMAJANDUSLIK KESKKOND

Riigi ja omavalitsuste tegevuse ja otsuste üheks eesmärgiks on oma territooriumil sotsiaalmajandusliku keskkonna parandamise ja arengueelduste loomise abil tõsta piirkondlikku konkurentsivõimet. Sotsiaalmajanduslikud mõjud ilmnevad selliste projektide teostamisel pikema aja jooksul. Uue asumi rajamisega tekkivad mõjud võivad tehtud otsuste ja arengute tagajärjel olla nii positiivsed (piirkonna ettevõtluse kasv, ettevõtete tulude kasv, uute töökohtade loomine, piirkonna turvalisuse tõstmine, jne.) kui negatiivsed (reostuse suurenemine, elanike rahu ja elukeskkonna häirimine, jne). Käesoleva KSH aruande ülesanne on leida võimalusi negatiivsete mõjude likvideerimiseks, vähendamiseks või leevendamiseks ja positiivsete mõjude võimendamiseks.

Piirkonna konkurentsivõime tugevdamisega saavutatakse positiivsed sotsiaalmajanduslikud eeldused:

- luuakse potentsiaal uutele investeeringutele valdade ettevõtluskeskkonda.

Eelnevat arvesse võttes võib oletada piirkonna elukeskkonna parandamiseks ja edendamiseks vahendite ja võimaluste kasvu.

Kavandatavast tegevusest tulenev peamine negatiivne sotsiaalmajanduslik mõju võib avalduda:

- elukeskkonna halvenemises (rohealade vähenemine, suvilate rajamise perioodil ajutiste mõjudena transpordist tingitud müra, vibratsioon, õhusaaste).

3.2.1. Inimeste heaolu ja tervis

Projektala vahetus läheduses elavate elanike heaolu ja tervis on paljuski seotud olemasoleval teel suurenevast ehitusaegsest autoliiklusest tingitud mürast, heitgaasidest ja üldisest häiringust. Samas avalduvad mainitud tegurid vaid kavandatavate tegevuste realiseerumise/ehitamise perioodil.

Lähimad majapidamised, keda võidakse kavandatava arendustegevusega mõjutada on Maimoja, Kadastiku, Auksaare, Kurmi, Naaritsaoja, Viidoja, Hendriku ja veel mõned Kanaküla talumajapidamised, mis jäävad vahetult Maimetsa juurdepääsutee äärde.

3.2.2. Maa ja kinnisvara väärtus

Piirkonnas on hetkel tegemist valdavalt metsastatud looduskeskkonnaga. Maimetsa maakasutuse praegune sihtotstarve on 100% maatulundusmaa.

3.2.3. Kultuuripärand

Maimetsa kinnistust põhja suunas ca 125 m kaugusel paikneb arheoloogiamälestiste registris registreeritud kinnismälestis – kalmistu (Joonis 7).

Mälestise koond			
Registreeritud	Kinnismälestis		Liigitus: arheoloogiamälestis
			Alaliik:
Mälestise registri number	11797	06/01/1998	Arvel: 06/01/1998
Mälestise vana number	1357	Arhiivi viide	
Mälestise nimi	Kalmistu		
Määrused ja käskkirjad:	"Kultuurimälestiseks tunnistamine" kultuuriministri 01.09.1997 määrus nr. 59, (RTL 1997, 169-171, 954) kuupäev:01/09/1997		
Kosseis:	registreeritud ja arvelevõetud:		
	Teised:		
Kaitsevöönd:			
Maakataster:			
Aadress:	Pärnu maakond, Saarde vald, Kanaküla küla		
	Kuupäev: 06/01/1998		
Kirjeldused:			
Pildid:			

Joonis 7 Väljavõte arheoloogiamälestiste registrist

4. KAVANDATAVA TEGEVUSE ÕIGUSLIKUD ALUSED

Seadused ja muud strateegilised dokumendid, millest tuleb Arendajal ning Otsustajal juhinduda:

1. Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus

(RTI, 24.03.2005, 15,87)

- § 33 „Keskkonnamõju hindamise kohustuslikkus” - Keskkonnamõju hinnatakse, kui:
- 1) taotletakse tegevusluba või selle muutmist ning tegevusloa taotlemise või muutmise põhjuseks olev kavandatav tegevus toob eeldatavalt kaasa olulise keskkonnamõju;
 - 2) kavandatakse tegevust, mis võib üksi või koostoimes teiste tegevustega eeldatavalt oluliselt mõjutada Natura 2000 võrgustiku ala.

2. Looduskaitseseadus (RT I 2004, 38, 258)

Seadus kehtestab Eesti looduskaitse põhimõtted ning selle eesmärgiks on:

- 1) looduse kaitsmine selle mitmekesisuse säilitamise, looduslike elupaikade ning loodusliku loomastiku, taimestiku ja seenestiku liikide soodsa seisundi tagamisega;
- 2) kultuurilooliselt ja esteetiliselt väärtusliku looduskeskkonna või selle elementide säilitamine;
- 3) loodusvarade kasutamise säästlikkusele kaasaaitamine.

Looduskaitseseadusega määratletakse loodusobjektide kaitse alla võtmise kord ja nende kaitse korraldamine, samuti liikide kaitse.

3. Asjaõigusseadus (RTI 1999, 44, 509)

Seaduses on välja toodud eraldi kinnisomandi kitsendused (sh võõral maatükil viibimise, võõra metsa kasutamise ning jahipidamise kohta).

AÕS § 156 – juurdepääs avalikult kasutatavale teele

Kavandatava uusasumi planeerimisel tuleb tagada vaba juurdepääs läheduses asuvatele kinnistutele, potentsiaalsele turismiobjektile – Vällamäele.

4. Säästva arengu seadus (RT I 1997, 26, 390)

Seadus sätestab looduskeskkonna ja loodusvarade säästliku kasutamise alused. Seaduse §2 on sõnastatud loodus-keskkonna ja -varade säästliku kasutamise eesmärk järgmiselt: „looduskeskkonna ja loodusvarade säästliku kasutamise eesmärgiks on tagada inimesi rahuldav keskkond ja majanduse arenguks vajalikud ressursid looduskeskkonda oluliselt kahjustamata ning looduslikku mitmekesisust säilitades.” Seaduse järgi omandi käsutamise ja ettevõtlusega tegelemise vabadust kitsendatakse, lähtudes vajadusest kaitsta loodust kui inimkonna ühisvara ja rahvuslikku rikkust.

5. Maakonnaplaneering

Maakonnaplaneering sätestab erinevate eluvaldkodade üldised ruumilised ja sotsiaalmajanduslikud arengusuunad järgnevateks aastateks. Maakonnaplaneeringu üldeesmärgiks on seista hea maakonna tasakaalustatud ja säästva territoriaalse arengu eest.

6. Saarde valla üldplaneering

Saarde vald peab tähtsaks elukeskkonna turvalisemaks ja atraktiivsemaks muutmist. Tuleb luua keskkond, mis oleks meelepärane inimestele valda elama asumiseks. Toetatatakse omaalgatust rahva hulgas ja propageeritakse rahva ühtekuuluvustunnet.

Üldplaneeringu koostamisel lähtuti põhimõttest, et Saarde valla maakasutus- ja ehitustegevus toimiks elamisväärsel keskkonda pakkuvalt ning oleks orienteeritud pikaajaliselt kestvatele lahendustele.

7. Saarde valla arengukava 2006-2011

Saarde valla arengukavaga on määratud valla territoriaal- majanduslikud põhisuunad (2006). Arengukava eesmärgiks on kirjeldada Saarde valla investeringuvajadusi lähtuvalt omavalitsuse probleemidest ja vajadustest, arengu visioonist tulenevaid eesmärke, arengusuundi ja põhimõtteid.

5. KESKKONNAMÕJU HINDAMINE

5.1. KSH PÕHIMÕTTED

KSH läbiviimine ja avalikustamine toimub vastavalt *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduses* ja *Haldusmenetluse seaduses* sätestatud nõuetele. KeHJS-i § 40 p 2 sätestab, et keskkonnamõju strateegilisel hindamisel peab selgitama, kirjeldama ja hindama strateegilise planeerimisdokumendi elluviimisega kaasnevat olulist keskkonnamõju ja peamisi alternatiivseid meetmeid, tegevusi ja ülesandeid, arvestades strateegilise planeerimisdokumendi eesmäärke ja käsitletavat territooriumi.

KSH protsessis kasutatakse nii subjektiivset kogemuslikku (KSH ekspertgrupi arvamus) kui objektiivset hindamist (olemasolevate uuringute, ekspertiiside jms tulemused). Kvalitatiivselt ja kvantitatiivselt mõõdetavad mõjud integreeritakse ühisesse mõjuhinnangusse. Mõjuhindamismaatriksites püütakse ekspertiisist tingitud subjektiivsust vähendada kaasates hindamisprotsessis vähemalt kolme oma eriala spetsialisti.

Antud keskkonnamõju strateegilise hindamise (KSH) puhul käsitletakse mõistet "keskkond" laiemas tähenduses. Peale füüsilise loodus- ja inimtekkelise keskkonna hõlmab see ka sotsiaal-majanduslikku ja kultuurilist keskkonda.

Keskkonnamõju hindamise ülesandeks on leida optimaalne lahendus Arendaja eesmärgi saavutamiseks. Parima lahenduse leidmiseks tehakse reaalsete alternatiivlahenduste analüüs ja võrdlus.

Enamikul juhtudel avaldab igasugune kavandatud tegevus mõju nii loodus- kui sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. Looduskeskkonnale avaldatava mõju sihtmärkideks võivad olla erinevad keskkonnakomponendid (õhk, muld, reljeef, vesi, loomastik, taimestik, jt). Mõjud võivad ökosüsteemides esinevate seoste kaudu levida ühelt elemendilt teisele (esmased ja teisesed mõjud), kumuleeruda, üksteist võimendada või ka üksteist neutraliseerida (Eesti Keskkonnainvesteeringute Keskus 2003). Mõjude hindamise juures on silmas peetud, et mõjud on pidevalt muutuvad suurused. Seepärast hinnatakse neid vastavalt mõjude suurusele, mõjude muutusele ajaühikus ning mõjude käitumissuunale (positiivsed mõjud ning negatiivsed mõjud).

Keskkonnamõju hindamise tulemused esitatakse aruandena, sisaldades lähteinformatsiooni, eeldusi, hinnangut planeeritavale tegevusele, alternatiivseid võimalusi ning soovitusi ja ettepanekuid planeeritava objekti muutmiseks.

5.2. LOODUSKAITSELISTE PÕHIMÕTETE MÄÄRATLEMINE

Üks olulisi küsimusi kultuurmaastiku ja looduskeskkonna planeerimisel on muudatuste suhe traditsioonilisse keskkonda ja mõju traditsioonidele ning elukvaliteedile. Detailplaneeringuga tuleb anda keskkonnatingimused planeeringuga kavandatu elluviimiseks ning vajadusel määrata ehitised, mille ehitusprojekti koostamisel tuleb läbi viia keskkonnamõju hindamine (*Planeerimisseadus § 9 lg2*).

Tüüpilisemad keskkonnamõjud millega tuleb arvestada ja mille suhtes tuleb vajadusel detailplaneeringuga seada keskkonnatingimused on:

1. õhureostus transpordivahenditest (näiteks liikluslahendus) ja paiksetest saasteallikatest (näiteks objektide küttesüsteem);
2. müra ja vibratsioon, eeskätt transpordivahenditest ;
3. mõju pinnasele ja põhjaveele, eeskätt reostus elamualadel ehitamise perioodil. Jälgitakse, et ehitusperioodil oleks välistatud olemasoleva tiigi reostamine;
4. mõju pinnaveele ja vee-elustikule, näiteks veekogude ääretelt objektidelt lähtuv veereostus;
5. mõju rohestruktuuridele (haljastus) ja sealsele loomastikule. Näiteks taimestiku vähendamisega kaasnev mikrokliima, miljöo ja õhukvaliteedi halvenemine, mürataseme tõus,
6. mõju jäätmetekkele ja -käitlusele. Eeskätt uutest jäätmetekkeallikatest lähtuv vajadus täiendava jäätmekäitluse korraldamiseks,
7. mõjud sotsiaal-majanduslikule keskkonnale. Näiteks paranevast/halvenevast keskkonnast tulenev piirkonna kinnisvarahindade tõus/langus.

Keskkonnamõjude hindamise ülesanne on näha traditsioonilisi struktuure, toimimislaade ning keskkonnategureid, leida mingi kindla omapäraga paikkonna muutmise ja säilitamise vaheline tasakaal, mille puhul planeeritud areng on ühiskonnale, üksikisikule ja keskkonnale optimaalseim. Maa-alade kasutustingimuste kehtestamine võib peale füüsilise ruumi kujundamise mõjutada ka kinnisvara hinda, asustustihedust ja struktuuri ning avaldada mõju kohalikule eelarvele, avalike teenuste ja avalike alade kasutamise intensiivsusele ja sotsiaalsele miljöole.

Maakasutuse kriteeriumiteks tundlikel miljööväärtuslikel aladel on:

1. Inimtegevus ei avalda loodusele olulist ega pöördumatut negatiivset mõju,
2. arvestatakse looduslikke ja maastikulisi tingimusi ning esteetilisi väärtusi,
3. Kaitsealade ja kaitstavate looduse üksikobjektide kaitsekord on määratud ja kaitse-eeskirja täitmine tagatud. Liikide ja koosluste seisund kaitsealadel ja kaitstavate looduse üksikobjektide seisund ei halvene või paraneb kaitsemeetmete kasutusele võtmise kaudu;
4. Kõrge väärtusega alade (väärtuslikud maastikud, miljööväärtusega alad jt) kaitse on tagatud ning nende seisund ei halvene vaid paraneb ajas;

5. planeeritava majandustegevuse keskkonnamõju hinnatakse eelnevalt. Igakordselt tuleb hinnata kavandatava tegevuse võimalikku keskkonnamõju eesmärgiga vältida loodusväärtuste olulist kahjustamist;
6. DP-ga määratletakse konkreetsed ehitusalad, kruntide suurused ja hoonestuse maht, mis arvestavad looduslikke ja maastikulisi iseärasusi.

5.3. MAIMETSA KESKKONNAMÕJU STRATEEGILISE HINDAMISE TEGEVUSKAVA. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE PROTSESS

- Maimetsa KSH algatamine (lähteülesanne) Saarde vallavalitsuses
- Arendaja, kaasates Keskkonnaagentuur Viridis OÜ keskkonnaeksperti Olavi Hiimäe'd koostas keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi
- KSH programmi avalik arutelu toimus 26.02.2008 Saarde vallas
- Fooni kirjeldus
 - o Seaduste, seonduvate planeeringute ja muude dokumentide analüüs
 - o Välitööd Maimetsa maaüksusel aprill - oktoober 2008.a.
 - o Kaardimaterjalide hankimine objekti kohta
 - o Kokkuvõtted erinevates andmebaasides esitatud infost
- Mõjutatavate kriteeriumite määratlemine
- Mõjude prognoosimine ja hindamine
- Alternatiivide määratlemine
- Alternatiivide hindamine ja võrdlemine
- Alternatiivide hindamistulemuste analüüsimine
- Leevendusvõimaluste esitamine ja analüüs
- Keskkonnamõju strateegilise hindamise aruande esitamine
- Arendaja organiseerib keskkonnamõjude hindamise avaliku väljapaneku ning arutelu Saarde vallavalitsuses (04.03.2009)
- Avalikul väljapanekul ja arutelul laekunud ettepanekute osas korrigeeritud KSH aruande esitamine
- KSH aruande heakskiitmine.

5.4. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE OSAPOOLED

Isikud ja asutused, keda kavandatud tegevus võib eeldatavalt mõjutada või kellel võib olla põhjendatud huvi selle planeerimisdokumendi vastu:

Tegevuse Arendaja:

AS AP Kinnisvara, keda esindab juhatuse esimees Tanel Menning

Tel: 44 47 760; e- post: Tanel@apkinnisvara.ee

Keskkonnamõju hindaja:

Keskkonnaagentuur Viridis OÜ, keda esindab juhatuse esimees Olavi Hiimäe (litsents KMH0101);

Tel: 527 8 027; e- post: olavi.hiimae@ttu.ee

Töögrupp:

Anneli Palo – TTÜ Säästva Tehnoloogia Instituudi teadur, keskkonnakaitse doktor,
bioloog – tehniline ekspert.

Andres Hiimäe – Maa-ameti Geoinformaatika osakonna peaspetsialist, geograaf –
tehniline ekspert.

Detailplaneeringu koostaja:

Artes Terrae OÜ, keda esindab Mart Hiob

E-post: mart@artes.ee

Otsustaja:

Saarde Vallavalitsus - kohaliku arengu edendaja ja tasakaalustatud avalike huvide
kaitsja, keda esindab keskkonnaspetsialist Eesi Kolla

Tel: 449 0138; e- post: keskkond@saarde.ee

Järeldavaja:

Pärnumaa Keskkonnateenistus - KSH järeldavaja huvi ja funktsioon on tagada KSH
protsessi seadusejärgsus

Pädevate asutuste seisukohad:

Vastavalt Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seaduse §36
tuleb keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi koostamisel programmi sisu
osas seisukohta küsima olenevalt strateegilise planeerimisdokumendi iseloomust
vähemalt Sotsiaalministeeriumilt, Kultuuriministeeriumilt, Keskkonnaministeeriumilt,
keskkonnateenistusest või kohaliku omavalitsuse organilt.

Projekti raames küsitakse seisukohad Pärnumaa Keskkonnateenistusest, ning
kohaliku omavalitsuse organilt. Seisukohad on lisatud KSH aruande lisadesse ja
ettepanekute alusel on täiendatud KSH aruannet.

Avalikkus:

Saarde valla planeeringu alaga piirnevate kinnistute omanikud või projekti otseselt
või kaudselt puutuvad isikud, kellel on põhjendatud huvi planeerimisdokumendi vastu
ja kes on maksimaalselt huvitatud kõrge kvaliteediga elukeskkonnast.

Lisaks eeltoodule on võimalikeks mõjutatavateks/huvitatud isikuteks ja asutusteks
veel Laiem üldsus – Pärnu Maavalitsus, Keskkonnainspektsiooni Pärnumaa
osakond, valitsusvälised organisatsioonid nagu nt. Eesti Keskkonnaühenduste Koda,
jne. Piirkonna elanikke, maaomanikke, arendajaid ning muid asutusi, kui võimalikke
mõjutatud/huvitatud isikuid, on teavitatud Saarde valla kohaliku ajalehe, väljaande
Ametlikud Teadaanded ja Saarde vallavalitsuse kodulehe kaudu.

5.5. SUHTLEMINE AVALIKKUSEGA

Vastavalt planeerimisseadusele on detailplaneeringu koostamine avalik protsess, kuhu tuleb kaasata huvitatud isikud juba planeerimisprotsessi algusest alates, et tagada avalikkuse huvide kaitstus planeeringu realiseerumisel. Maimetsa katastriüksuse detailplaneeringu koostamise käigus toimus mitmeid koosolekuid ja avalikke arutelusid, kus osalesid nii arendaja, kohaliku omavalitsuse ja keskkonnateenistuse esindajad, kohalikud elanikud kui ka teised detailplaneeringu koostamisest huvitatud isikud. Arutelude käigus tehtud ettepanekute alusel korrigeeriti algset eskiislahendust.

Keskkonnamõju hindamise protsessi käigus viidi läbi kaks avalikku koosolekut/avalikustamist:

1. Keskkonnamõju strateegilise hindamise programmi avalikustamine, Saarde vallavalitsus, 26.02.2008 (avalikust arutelust osalejate nimekiri ja protokoll – Lisa)
2. Keskkonnamõju hindamise aruande avalikustamine 04.03.2009 (avalikust arutelust osalejate nimekiri ja protokoll – Lisa).

5.6. KESKKONNAMÕJU HINDAMISE METOODIKA

KSH menetluse korraldamisel ning KSH aruande koostamisel on aluseks *Keskkonnamõju hindamise ja keskkonnajuhtimissüsteemi seadus* (RT I, 24.03.2005, 15, 87).

Keskkonnamõjude hindamisel on eesmärgiks tegevuse keskkonnaohtlikkuse määramine, millele toetudes saab välja tuua keskkonnaseisundi hoidmiseks ja/või parandamiseks rakendamist vajavad abinõud.

Keskkonnamõju hindamisel analüüsitakse mõjuala keskkonnataluvust, mille juures võetakse arvesse üldtunnustatud keskkonnamõju hindamise alaseid teadmisi ning keskkonnaseadusandluse nõudeid. Hindamise käigus kirjeldatakse hindamise objekti mõjuala ja selle lähiümbruse keskkonnatingimusi, kavandatud tegevuse iseloomu ja selle võimalikke tagajärgi keskkonnale, kaasa arvatud võimalik kumulatiivne mõju. Hindamisel on kriteeriumideks keskkonnaeesmärgid, kaasa arvatud säästva arengu kriteeriumid.

Maimetsa kinnistute kruntideks jaotamise ja uute majavalduste rajamisega kaasnevad peamised mõjutegurid avalduvad valdavalt ehitusprotsessi perioodil. Seepärast jaotatakse hinnangu andmisel keskkonnale tekitatavad mõjud ajaskaalas **ehitusaegsed mõjud** keskkonnale ning **ehitusjärgsed mõjud** keskkonnale. Ehitusaegsete mõjude all mõistetakse valdavalt lühiajalisi kuid see eest suhteliselt intensiivseid mõjusid, millede toimimise **aeg ei ületa 2-3 aastat**. Ehitusjärgsed e. hoonetes elamise aegsed mõjud keskkonnale seevastu on pikemaajalise iseloomuga, kus mõjude hulgad on küll väikesed, kuid pidevalt eksisteerivad. Ehitusjärgsete mõjude juures arvestatakse ajavahemikku **10-15 aastat**.

Lisaks ajalisele näitajale hinnatakse antud Maimetsa KSH juures ka mõjude suurust ning mõjude käitumissuunda (negatiivne/positiivne). **Mõjude suuruse** arvutamisel rakendatakse keskkonnariski hindamiseks järgnevat hindamissüsteemi:

Hinnatakse potentsiaalset keskkonnamõju (4) palli süsteemis, kus:

- 0 – mõju keskkonnale puudub või on marginaalse tähtsusega
- 1 – nõrk mõju keskkonnale
- 2 – keskmine mõju keskkonnale
- 3 – tugev mõju keskkonnale

Mõjude suund - miinus “-” või pluss “+” märk vastava mõju suuruse ees määrab keskkonnamõju suuna, kas tegemist on positiivse või negatiivse mõjuga;

Samas on küllaltki mõistetav, et kõik eelpool loetletud tegurid ei oma reaalelus võrdset kaalu, ehk mõju olulisust. Näiteks, eksperthindajate arvamuse kohaselt peetakse antud konkreetse projekti puhul potentsiaalseid mõjusid põhjaveele tunduvalt olulisemaks kui potentsiaalseid mõjusid näiteks võimalikule õhusaastele või mürale. Seepärast kaasatakse hindamismatriksisse **mõju olulisuse** mõõde, mis aitab olulisemaid tegureid eristada

vähemolulistest ning seeläbi muuta hindamismaatriksis esitatud hindamistulemusi sarnasemateks reaalselt looduses toimuvatele protsessidele. Mõju olulisuse määramisel teostati paarivõrdlusmeetodil, kus erinevaid looduse- ja sotsiaal-majandusliku keskkonna komponente võrreldi omavahel (Maatriks 1) ning hinnati skaalas:

- 1- väheoluline – võrdse osakaaluga mõju
- 2- oluline mõju
- 3- väga oluline mõju

Ekspertgrupi poolt alternatiivide võrdlusmaatriksis (Maatriks 2) esitatud hindamistulemused summeeritakse ning määratakse Maimetsa kruntidele rajatavate hoonete ehitamisega kaasnev keskkonnarisk igale alternatiivile eraldi.

Inimtegevus võib kahjustada peale vahetu tegevuspaiga ka kaugemal asuvaid piirnevaid alasid. Seepärast käsitletakse antud projekti puhul "mõjutatava keskkonnana" vahetut planeeringu ala ja sellega piirnevaid elupaiku. Inimtegevuse mõju sõltub tegevuse iseloomust, tekitatava mõju ulatusest, selle keskkonnakahjulikkusest ja levimise eripäradest.

5.7. HINDAMISMAATRIKSIS HINNATAVAD LOODUSKESKKONNA, MAJANDUSLIKUD NING SOTSIAAL-KULTUURILISED TEGURID

Kuna tegemist on suhteliselt puhta ja omanäolise piirkonnaga, siis ehitusala arendamisel tuleb arvestada nõudega vähendada negatiivseid keskkonnamõjusid miinimumini.

5.7.1. Mõjutatavad looduskomponendid

Õhk – antud projekti puhul on õhureostus suhteliselt marginaalse tähendusega suurus, mis võib avalduda eeskätt ehitamisprotsessi perioodil või ehitusjärgses faasis peamiselt hoonete kütmisel eristuva õhureostusega.

Pinnas/muld – Ehitustegevusega kaasneb ehitiste ümbruses pinnase tallamist ning pinnasekihtide segipaiskamist. Hoonetealune pinnas ning hoonete lähiümbruses muudetakse olemasoleva pinnase struktuur ning otstarve täielikult. Suureneb ka negatiivne mõju mullaelustikule. Ehituse käigus tuleb jälgida, et kogu tegevus jääks kindlalt vaid detailplaneeringuga määratletud ala piiridesse.

Mõju pinna- ja põhjaveele – Pinna- ja põhjavee kaitstus ning selle tagamine on antud projekti puhul üks peamisi eesmärke. Ekspertgrupi hinnangul ei tohiks rajatavate hooajaliselt kasutatavate elamute veetarbimine ületada tarbimise kriitilist piiri ja sellega tekitada piirkonnas defitsiidilehtrit. Kindlasti tuleb tagada, et rajatavate hoonete heitveed ei satuks naabruses asuvasse jõkke.

Mõju bioloogilisele mitmekesisusele/ökosüsteemidele

Bioloogilise mitmekesisuse aluseks on maastiku mitmekesisus, selle maastikuüksuste ja metsaribade, puude ja puuderühmade ning tehiselementide vaheldumine. Suurema mitmekesisusega maastik sisaldab rohkem erinevaid väärtusi. Mitmekesine maastik loob eeldusi ala bioloogilise mitmekesisuse suurenemiseks.

Maakasutuse muutmine avaldab otsest mõju bioloogilisele mitmekesisusele. Käesoleva detailplaneeringuga soovitakse elamualadeks muuta valdavalt raieküpse puistuga kaetud ala.

Planeeringu koostamisel on vajalik arvestada maastikulise ja bioloogilise mitmekesisuse tagamise vajadusega. Planeerimisdokumentides tuleks ette anda konkreetsemad tingimused edaspidise tegevuse kavandamiseks (projekteerimiseks, ehitamiseks).

Taimestik ja loomastik – Hindamisel arvestatakse peamiselt ehitustegevusega kaasnevat otsest tahtlikku/tahtmatut kahjustamise riski taimestikule ja loomastikule. Loomade ja lindude tavapärase harjumuste häirimist ning aastatega väljakujunenud lokaalränderadade takistamist/häiritust.

Kinnistu kasutamise intensiivistumise mõjud taimestikule

Liigifond on suhteliselt vaene. Leiukohtade säilitamise osas seniste andmete põhjal piiranguid kavandatavatele tegevustele ei ole.

Alal esineb väärtuslikke kooslusi. Kõrge väärtusega lammimetsades ja loodusmetsades ala poolitavast kraavist põhjas tuleb välistada raied puidu saamiseks (k.a. planeeritavate puhkekohtade varustamiseks) ja ehitustegevus (raadamine). Lubatud on matkaraja korrastamine piki kinnistupiiri kulgevat sihti ning puhkekoha rajamine paika, kus kinnistu põhjaosas pärast kõige kitsamat kohta lammilepik järsult hõreneb ja nooreneb.

Ala lõunaosas asuvaid lamminiite võiks niita, see tõstab nende loodusväärtust. Mõeldav on alale rajada mõned puidust puhkemajakesed, korrastada nende jaoks 2-3 puhkekohta lõkke tegemise võimalusega. Botaanikutel pole otseseid vastuväiteid maaüksust poolitavast kraavist lõunasse jääva metsaala intensiivsemaks kasutamiseks kas raie või ehitustegevuse jaoks. Nendes metsades tuleks siiski säilitada puistu järjepidevus eelkõige eakate päiksele avatud mändide ning tammede näol.

DP-ga kavandatud hoonestusala aluse pinna füüsilise hävitamise (nt ehitustegevuse käigus teede, platside, hoonete, muude rajatiste alla jäämine) läbi avaldatakse taimestikule otsest negatiivset mõju. Koos taimestikuga hävitatakse (eemaldatakse) sageli ka pealmine pinnase kiht, mis on olnud taimestikule kasvupinnas. Mõju on pöördumatu. Osaliselt, rajatavate hoonete vahetus ümbruses asendub piirkonna metsadele tüüpiline alustaimestik (puhmarinne) (Foto 14) hoolitsetud kultuurtaimestikuga.

Foto 14 Maimetsa maaüksuse põhjapoolse osa metsataimestik

Kavandatud DP-ga järgitakse Halliste jõe le määratud ehituskeelu- ning piiranguvööndit (ehituskeeluvööndisse on lubatud rajada vaid kergteisaldatavaid (inimjõul) ajutisi rajatisi).

Suurem osa inimtegevusest jääb maaüksuse idapoolsema piiri lähedale, kõrgema ja kuivema pinnasega metsaalale, võimalikult kaugemale jõest, seega on DP-s arvestatud nõudega, et mõjutamata jäävad jõearne lamminiit ning enamik ekspertide poolt väärtuslikuks hinnatud krundi põhjapoolsest metsamaast.

Mõju linnustikule-loomastikule

Kavandatud inimtegevus mõjutab kõige rohkem loomade väljakujunenud harjumuspäraseid liikumiskoridore. Sageli on need muudatused (olemasoleva metsa raie, ehitamine looduslikule alale, juurdepääsutee rajamine, jms) loomadele negatiivsete mõjudega. Välitööde teostamisel nägid eksperdid DP alal rohkelt suurulukite - metskitsede, põtrade ja metssigade jälgi. Kuna DP-ga planeeritakse piirkonda rajada ajutiselt kasutatavaid suvemajasid ja DP alal kavandatakse maksimaalselt säilitada piirkonna metsaline iseloom, siis ei nähe KSH aruannet koostanud eksperdid DP-ga kavandatud tegevuste realiseerumisel suurt ohtu piirkonna ulukite suhtes.

Arvestades inimtegevuse olulist suurenemist planeeringualal, millega tekitatakse inim mõjutatud barjäär loomade liikumisharjumustele, tuleb mõju loomastikule pidada oluliseks ning arvestada sellega piirkonna arendamisel.

Eeldatavalt ei laiene ehitustegevus ega hilisem ajuti kasutatavate suvilate haldamistegevus DP-ga määratletud alast väljapoole. Olemasolevad II kaitsekategooria linnuliigi, metsise (Keskkonnaministri 13. jaanuari 2005.a. määrusega nr. 1 kaitse alla võetud II kaitsekategooriasse kuuluv liik) püsielupaiga (**püsielupaik** on kaitsealune loodusobjekt, mille all enamasti mõistetakse liigi elupaiga – ja seeläbi ka liigi enese – kaitsmist väljaspool kaitsealasid. Eestis on enamasti püsielupaigaks kaitsealuse looma sigimisala ja/või selle perioodiline koondumise paik - <http://et.wikipedia.org/wiki/Metsis>) piiranguvööndid jäävad Maimetsa maaüksuse piiridest umbes 200, 900 ja 1100 m. Kuna Reinse metsise püsielupaiga lähim piirinurk jääb Maimetsa maaüksuse suhtes teisele poole Halliste jõe ning jõe ja püsielupaiga vahele jääb tiheda põõsastaimestikuga metsastunud, praktiliselt läbipääsmatu lammimets (Foto 15), siis on eksperdid arvamusel, et kavandatavad tegevused võivad metsise suhtes negatiivset mõju omada vaid intensiivse ehitustegevuse perioodil. Antud piiranguvööndit võib ekspertide arvates vaadelda kui puhvertsooni Reinse metsise sihtkaitsevööndile, mis jääb linnulennult võetuna enam kui 900 m kaugusele Maimetsa maaüksuse läänepoolsemast piirist – Halliste jõe idakaldast.

Kuna kavandatavate suvilate planeeritud hoonestusalad jäävad Halliste jõe idakaldast omakorda umbes 150 – 200 m kaugusele, siis DP-ga kavandatud hoonestusala ja piiranguvööndi vaheline vahemaa on vähemalt 350 – 400 m, ja sihtkaitsevööndiga võrreldes enam kui 1100 m, mis on ekspertide arvates piisav püsielupaiga säilimiseks.

Samuti ei mõjuta DP-ga kavandatud tegevused Kauni metsise ja DP alast ca 850 m ida suunda jääva Vennissaare metsise elupaiksid.

Foto 15 Vaade Maimetsa maaüksuse keskelt üle Halliste jõe lääne suunas, Reinse metsise püsielupaiga suunas

Sellegipoolest tuleb Arendajal arvestada, et inimtegevuse mõjude minimeerimiseks tuleb aktiivset ehitusperioodi piirata metsiste pulmamängude perioodil, mis kestavad tavaliselt märtsi keskpaigast mai alguseni.

Müra – mõju avaldub eeskätt intensiivsema ehitustegevuse perioodil, mil toimub ehitusmaterjalide transportimine, millele lisandub otsene ehitamismüra. Seepärast tundub hindajatele mürateguri arvestamine antud projekti puhul jääma suhteliselt marginaalseks suuruseks. Siiski, antud mõju võimalikke kahjulikke tagajärgi saab vähendada, kui intensiivsem ehitusperiood planeerida ajale, mis ei kattu lindude pesitsemise ning nende aktiivse rändeperioodiga.

Jäätmete teke – üldjuhul kaasneb ehitustegevusega suurtes mahtudes ehitusprahi jms teket. Samuti tekib olmeprahi hoonete majandamise käigus. Mõlemas olukorras tuleb Arendajal järgida Saarde valla jäätmekäitluseeskirja. Tuleb jälgida, et jäätmeid ega ka ehitusmaterjale ei ladustataks (ka ajutiselt mitte) õuealast väljapoole, eriti jõe poolsetele aladele, ehk ehitustegevuse käigus ning hilisemal majandamisel püütakse olemasolevat looduslikku keskkonda maksimaalselt säästa ning säilitada.

Esteetiline väärtus – rajatavate suvilate ja maastiku üldine visuaalsus ning sobivus ümbritsevasse looduskeskkonda. Hoolitsetud hoovid ja hoovide vahelised muruväljad lisavad maastikule miljööväärtust. Et Maimetsa maaüksuse lähiümbrus omab nii esteetilises kui ka looduskaitselikes mõistes suurt miljööväärtust, tuleb ehituse planeerimisel eelkõige

arvestada looduskaitseliste aspektidega, mis tagavad piirkondliku loodus- ja miljöväärtuse säilimise.

Mõju kohalikule maastikupildile - pöördumatud protsessid - rajatavad suvilad muudavad käesoleva maastikuilmet mitmeti. Ala kruntideks jaotamisega kaob ära puutumatu metsamaastiku ilme. Seda eeskätt just ehitavate suvilate ning nende ümber rajatavate aedade ja rohealade haljastuse näol. Projekti koostamisel tuleb silmas pidada, et kavandatavad hooned ei hakkaks domineerima vaadatel Halliste jõelt ega ka tee pealt. Soovitav oleks suvilate ning jõe ja tee vahele jätta looduslik puudega roheriba.

5.7.2. Mõjutatavad sotsiaalmajanduslikud komponendid

Otsesed ja kaudsed töökohad – on seotud piirkondlike ehitusnimeste/ehitusfirmade kaasamisega ehitustegevusse, ehituskaupu või muid teenuseid pakkuvate ettevõtete kaasamisega ehitustegevuse perioodil ning seeläbi kohaliku majandusliku keskkonna parandamisega.

Kinnistute ja ümbruskonna majanduslik väärtus – kriteeriumi hindamisel arvestatakse kuidas rajatavad suvilad võiksid mõjutada Maimetsa kinnistute ja selle ümberkaudsete kinnistute väärtust. On loomulik, et hoonete rajamisega Maimetsa kinnistutele selle rahaline väärtus kasvab. Seoses sellega võib mõningast hinnamõju prognoosida ka ümberkaudsetele kruntidele, millede atraktiivsus tõenäoliselt tõuseb.

Inimese heaolu ja tervis

Ehitustegevus hakkab ehitusetapis mõjutama eelkõige lähimate kinnistute omanikke. Mõnevõrra võib halveneda olemasolevate teede olukord just ehitusperioodil. Häiritud saab olema kohalike elanike liikluse sujuvus ja kiirus. Elanike heaolu seisukohalt muutub tulevikus liiklemine mugavamaks, sest kõik sõiduteed, mis ühendavad elamualad põhiteedega korrastatakse.

5.8. ALTERNATIIVIDE KIRJELDUS

Alternatiivide esitamise eesmärk on pakkuda Arendajale ning Otsustajale parimat võimalikku lahendust. Alternatiivide esitamisega püütakse mõista ja kirjeldada ehk prognoosida detailplaneeringus kavandatud tegevuste rakendumise või mitterakendumisega kaasnevaid muudatusi ajalisel graafikus ning kõiki tingimusi arvesse võttes leida nii loodus- kui ka majanduskeskkonna suhtes parim võimalik lahendus. Alternatiivide erinevused võivad olla seotud:

- Tegevuse asukohaga
- Tegevuse suurusega
- Tehnilise lahenduse poolest
- Tegevuse ajastamise poolest
- Huvigruppide huvidega

Käesolevas KSH aruandes käsitletakse ja hinnatakse kolme reaalselt alternatiivi. KeHJS seadusest tulenev 0-Alternatiiv, kus prognoositakse järgnevate aastate mõjusid, trende olukorras, kus planeeringut ei kehtestata. Alternatiiv 1, kus kirjeldatakse trende, mis võivad hakata realiseeruma kui, kehtestatakse planeeringu eskiislahendus.

0-ALTERNATIIV – jätkub senine olukord. Eeldatakse, et planeeritavaid arendustegevusi ei lubata. 0-Alternatiivi puhul prognoositakse järgnevate aastate mõjusid, trende, kus detailplaneeringut ei kehtestata.

ALTERNATIIV 1 - Arendaja visiooni rakendumine, kus kirjeldatakse mõjusid ja trende, mis võivad realiseeruda, kui Maimetsa kinnistutel kehtestatakse detailplaneeringu eskiislahendus.

Maatriks 1. Mõju olulisuse määratlemine Saaty meetodil, hindamisel kasutatavate looduskeskonna ja sotsiaalmajanduslike komponentide omavahelisel võrdlemisel

	Õhk	Pinnas ja muld	Pinna- ja põhjavesi	Taimestik ja loomastik	Müra	Jäätmete teke	Esteetiline väärtus	In. heaolu ja tervis	Otsesed töökohad	Kaudsed töökohad	Majanduslik väärtus
Õhk	x	3/1	3/1	2/1	2/1	1/1	2/1	3/1	3/1	3/1	3/1
Pinnas ja muld	1/3	x	3/2	2/2	1/2	1/2	2/1	3/1	3/1	3/1	3/1
Pinna- ja põhjavesi	1/3	2/3	x	2/3	1/3	1/3	2/3	3/3	2/3	2/3	2/3
Taimestik ja loomastik	1/2	2/2	3/2	x	2/2	1/2	2/2	3/2	2/2	3/2	2/2
Müra	1/2	2/1	3/1	2/2	x	1/2	3/2	3/2	2/2	3/2	2/2
Jäätmete teke	1/1	2/1	3/1	2/1	2/1	x	3/2	3/1	2/1	3/1	3/1
Esteetiline väärtus	1/2	2/1	3/2	2/2	2/3	2/3	x	3/2	2/2	3/2	2/2
In. heaolu ja tervis	1/3	1/3	3/3	2/3	2/3	1/3	2/3	x	2/3	2/3	2/3
Otsesed töökohad	1/3	1/3	3/2	2/2	2/2	1/2	2/2	3/2	x	3/2	2/2
Kaudsed töökohad	1/3	1/3	3/2	2/3	2/3	1/3	2/3	3/2	2/3	x	2/3
Majanduslik väärtus	1/3	1/3	3/2	2/2	2/2	1/3	2/2	3/2	2/2	3/2	x

10	17	30	20	18	11	22	30	22	28	23	231
4	7	13	9	8	4	10	13	10	12	10	100%

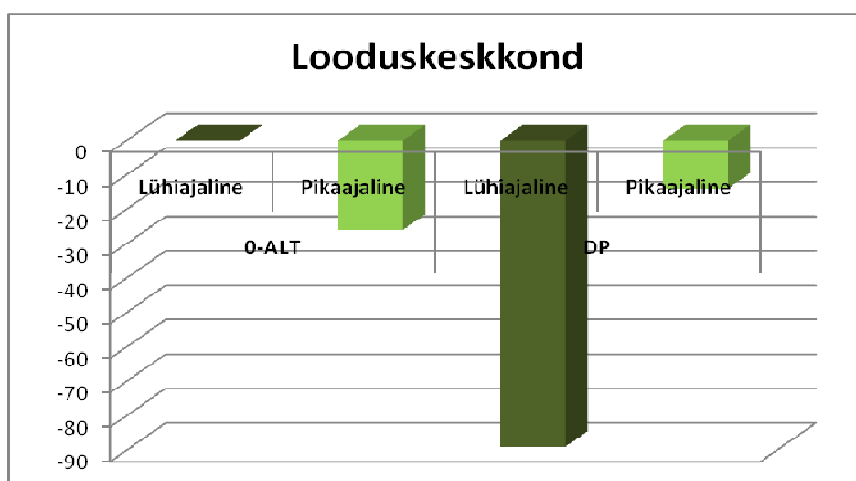
Maatriks 2. Alternatiivide ning nende looduskeskkonna ja sotsiaal-majanduslike komponentide võrdlus arvestades potentsiaalselt tekkida võivate mõju suurustega, mõju iseloomuga, mõju kestvusega ning mõju olulisusega.

		0-ALT		DP		MÕJU OLULISUS	0-ALT		DP	
	Mõjutust põhjustavad tegevused/tegurid	Lühi-ajaline	Pika-ajaline	Lühi-ajaline	Pika-ajaline		Lühi-ajaline	Pika-ajaline	Lühi-ajaline	Pika-ajaline
õhk	Transpordist tingitud õhusaaste; Lokaalsed küttesüsteemid	0	0	-1	0	4	0	0	-4	0
Pinnas ja muld	Huumuskihi eemaldamine, tallumine ehitustegevuse käigus; Maakasutus	0	-1	-2	-1	7	0	-7	-14	-7
Pinna- ja põhjavesi	Kaevetööd, pinnase täitmine; Heitvete käitlemine, veetarbimine	0	0	-1	-1	13	0	0	-13	-13
Taimestik ja loomastik	Loodusliku koosluse tasakaalu rikkumine; Majandustegevusega kaasneva loomade/lindude elurütmide ning käitumis- harjumuste häirimine	0	-1	-2	0	9	0	-9	-18	0
Müra	Ehitustegevusega kaasnev suurenenud mürafoon; Suurenevast transpordi intensiivsusest tingitud müra	0	0	-1	0	8	0	0	-8	0
Jäätmete teke	Ehitusprahi käitlemine; Olmeprahi käitlemine	0	0	-1	-1	4	0	0	-4	-4
Esteetiline väärtus	Looduskaitseaspektide eiramise tagajärjeks maastiku miljööväärtuse vähenemine; Maastiku mitte-/üle hooldamisega kaasnev mõju	0	-1	-2	+1	10	0	-10	-20	+10
Looduskeskkond							0	-26	-89	-14
Otsesed töökohad	Ehitustegevusel kohaliku tööjõu kasutamine Uusettevõtted	0	0	+1	0	10	0	0	+10	0
Kaudsed töökohad	Mitmete teenuste kasutamisega tulenev pos. mõju kohalikule ettevõtlusele	0	0	+1	+1	12	0	0	+12	+12
Majanduslik väärtus	Maa ja kinnisvara väärtuse tõus/langus piirkonna paranevast/halvenevast keskkonnast	0	-1	-1	+2	10	0	-10	-10	+20
In. heaolu ja tervis	Rahulolu ja muutused inimeste elukorralduses ning sellest tingitud stress, Inimeste elukeskkonna muutused	0	0	-1	+1	13	0	0	-13	+13
Sotsiaalmajanduslik keskkond							0	-10	-1	+45
KOKKU							0	-36	-90	+31

5.9. MAATRIKSTABELI HINDAMISTULEMUSTE ANALÜÜS

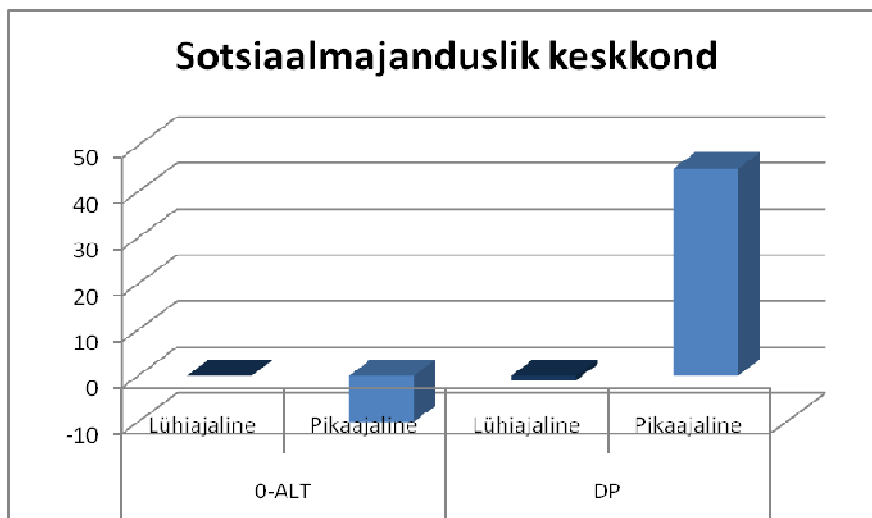
Maatriksis 1 määratleti „mõju olulisuse” näitaja vastavalt Saaty meetodile, kus hindamiseks kasutati looduskeskkonna ja sotsiaal-majanduslike komponentide omavahelist võrdlemise meetodit. Vastavalt saadud arvutustele osutusid antud projekti puhul kõige olulisemateks keskkonnateguriteks paikkonna muutmisega kaasnevad mõjutused pinna- ja põhjavee režiimis ja kvaliteedis, otsesed ja kaudsed kahjustused taimestikule ja loomastikule ning piirkondlik esteetiline/visuaalne muutus. Majandusteguritest peeti olulisimateks teguriteks inimese heaolu ja tervist, arendustegevusega seotud otsesed ning kaudsed töökohad, piirkonna majandusliku väärtuse kasv ja maastikupärandi väärtusele mõjuvad tegurid (Maatriks 1). Antud arendustegevust silmas pidades osutusid vähemolulisteks teguriteks oht jäätmete mittesihipäraseks käitlemiseks, õhureostuseks ning piirkonna häiritus mürasaaste tekkimise tagajärjel.

Maatriksis 2 on hinnatud erinevate alternatiivsete tegevuste mõju loodus- ja sotsiaal-majanduslikele keskkonnakomponentidele lühi- ja pikaajalises perspektiivis. Analüüsist järeldub, et kõige enam mõjutatakse antud piirkonda arendustegevuse alustamisega lühiajalises perspektiivis, e. ehitustegevuse perioodil (kuni 2 aastat). Hilisemal hoonete ekspluateerimisel on hindamisel käsitletud tegurite mõju ümbritsevale keskkonnale tunduvalt väiksema suurusega. Arvestades tänapäeva ehitamise kiirust, siis võib oletada, et suuremad negatiivsed mõjud kestavad mitte rohkem kui poolteist kuni kaks aastat. Enim negatiivselt mõjutatud looduskomponentideks on ehitusala ja selle lähiümbruse pinnas ja muld, taimestik ja loomastik ning hetkeolukorrast kardinaalselt muutuv paiga visuaalne muutus. Samas on kõik eelpool loetletud looduskomponendid kõige varieeruvama muutujaga. Oskuslikul toimetamisel on antud komponentide puhul väga kerge nende negatiivset mõju leevendada ning pikemas perspektiivis muuta positiivseks.

Joonis 8 Alternatiividega kaasnevad looduskeskkonna mõjud lühi- ja pikaajalises perspektiivis

Tunduvalt positiivsemalt mõjutatakse ehitustegevuse alustamisega piirkonna sotsiaalmajanduslikku keskkonda. Seda eriti ehitustöödel töid teostavate ehitustööliste näol. Samas on antud „otseste töökohtade” tegur mõjutajaks vaid ehitusperioodil, ehk siis lühiajaliste mõjude arvestamisel. Pikemas perspektiivis muutub „otseste töökohtade” kasutegur marginaalseks, mistõttu on see maatriksis märgitud nulliks. Hoopis vastupidine tendents toimub „kaudsete töökohtade” ning „piirkonna majanduslik areng” puhul, kus projektis kavandatud tegevuste realiseerumisel toimub positiivne areng. Kavandatav tegevus võib mõningal määral elavdada lokaalset majanduslikku tegevust ning parandada sotsiaalset keskkonda.

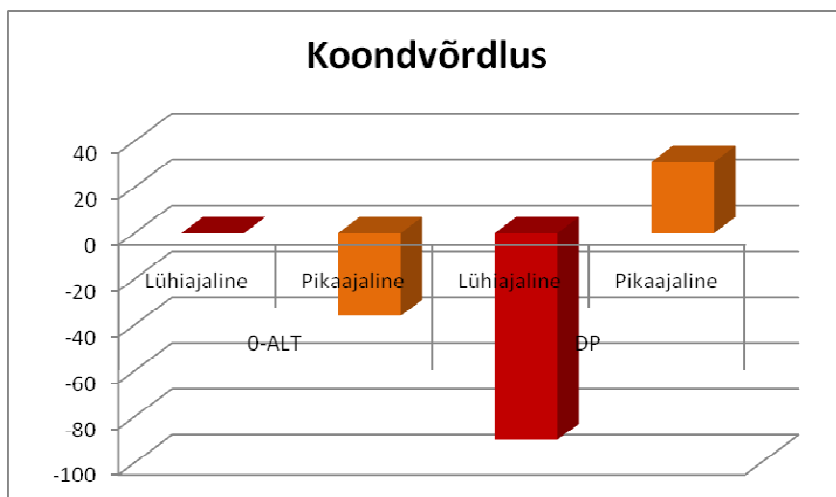
Joonis 9 Alternatiividega kaasnevad looduskeskkonna-, sotsiaal-majanduslike mõjude suurused lühi- ja pikaajalises perspektiivis

Samuti muutub piirkonna „majanduslik väärtus” pidevalt tõusvas joones. Sarnaselt toimub ka piirkonna kohalik atraktiivsuse tõus tänu hoonestusala tekkimisega Maimetsa maaüksusele. Positiivne mõju suureneb, kui ehitustegevuse juures arvestatakse KSH-aruandes soovitatud Maimetsa DP täiendavate parandusettepanekutega.

Sotsiaal-majanduslikest keskkonnakomponentidest, mille hulgas arvestatakse ka kultuurilist aspekti, ainukesena viitab kergele negatiivsele mõjule „maastikupärandi” muutumine seoses ehitustegevuse alustamisega. Seni puutumatu loodusmaastik saab mõjutatud tänapäevase hoonestusega. Kuid siin annab kõiki KSH aruande ja Saarde valla ehitusmääruse soovitusi silmas pidades hoonestust paremini ümbritsevasse keskkonda sobitada.

5.10. ALTERNATIIVIDE VÕRDLUS

Alternatiive omavahelisel üldisemal võrdlemisel järeldub, et lühiajalises perspektiivis ja ainult looduskeskkonna mõjusid arvesse võttes on kõige väiksemate mõjudega mõistagi 0-alternatiiv, ehk siis alternatiiv, kus Arendaja ehitusluba ei saa ja arendustegevust Maimetsa kruntidele ei tule. Kahe kuni kolme aasta perspektiivis jäävad enamus loodus- kui ka sotsiaal-majanduslikud keskkonnakomponendid mõjutamata. Seda nii negatiivses kui ka positiivses mõttes. Muutused toimuvad vaid piirkonna taimekooslustes, kus jätkub tugev võsataimede domineerimine ja pealetung. Mõningane negatiivne mõju piirkonna esteetilisele maastikuilmele jääb, mis kinnikasvamise tagajärjel suureneb. Sama põhjendus vähendab ka Maimetsa kinnistu majanduslikku väärtust. Kindlasti on oskuslikult ja heaperemehelikult hoolitsetud maa väärtus tunduvalt kõrgem, kui seda oleks mahajäetud, kinnikasvamise ja võsastumise tunnustega maa-ala.

Joonis 10 Alternatiividega kaasnevad loodus-, sotsiaal-majanduslikud mõjud kokku lühiajalises ja pikaajalises perspektiivis

Pikaajalises perspektiivis kinnikasvamise protsess süveneb veelgi ning negatiivsete mõjude loendisse lisanduvad mõjud pinnasele ja mullastikule ning piirkonna esteetilisele väärtusele. Just neid aspekte silmas pidades, et jätkub üldine taandareng ning saamata jäävad sotsiaalmajanduslikud positiivsed mõjud, arvame, et tegemist oleks Saarde valla arengu suhtes ebasoovitavama arengumudeliga.

Vaatamata asjaoludele, et kuigi ehitusperioodil on alternatiivi (arendaja poolne planeering (*Alternatiiv I*)) kokkuvõttes negatiivsete tegurite osakaal tunduvalt suurem kui 0-alternatiivi

puhul, siis pikemalt ajas ette vaadates ja Saarde valla arengut silmas pidades tunduvad paljudki negatiivsed mõjud oskuslikult ja heaperemehelikult toimetades leevendatavad ning muudetavad negatiivsetest mõjudest ümber positiivseteks mõjudeks. Näiteks muutuvad mõned keskkonnakomponentide mõjud hoonete ekspluateerimise perioodil keskmiselt negatiivsetelt mõjudest kergelt positiivseteks mõjudeks (vt. maatriks 2 ja graafik 2). Seda muidugi juhul kui Arendaja järgib talle esitatud soovitusi ja kohustuslikke ettekirjutisi.

Nii selgub hindamistulemuste kokkuvõttest, et pikemas perspektiivis on 0-Alternatiivi pikaajalised mõjud looduskeskkonnale tunduvalt suurema negatiivse mõjuga (- 26) kui sama Alternatiiv I puhul (-14). Samuti on loogiline, et lühiajaliselt (kuni kahe aasta vältel) on ükskõik mis planeeritav tegevus vaid looduskeskkonda silmas pidades teataval määral tugevama negatiivsema mõjuga kui Alternatiiv 0 puhul, kus arendustegevust ei tehta. Negatiivne mõju looduskeskkonnale aga kompenseeritakse täielikult ala arendamisega kaasneva sotsiaal-majandusliku positiivse mõjutamisega. Nii näiteks omab Alternatiiv I – Arendaja visioon suuremaid positiivseid sotsiaal-majanduslikke mõjusid (+45) kui Alternatiiv 0 puhul, kus prognoositakse kerget taandarengut (-10).

Alternatiivi I puhul annavad suurimat positiivset mõju ala arendamisel tekkivad otsesed ja kaudsed töökohad ning uute kinnistute rajamisega kaasnev piirkonna majandusliku väärtuse kasv. Alternatiiv 0 puhul sotsiaal-majanduslikud mõjud hinnatud kergelt negatiivsete väärtustega, sest siin on arvestatud ala võsastumisest tingitud maaüksuse majandusliku väärtuse langemisega.

Hindamistulemuste põhjal võib järeldada, et kokkuvõtvalt on kõige positiivsem arengustsenaarium Alternatiiv I – Arendaja visioon. Alternatiiv 0 – tänapäevase olukorra jätkumise korral oleks tegemist Saarde valla arengut silmas pidades ebasoovitavama arengumudeliga.

5.11. LEEVENDAVAD MEETMED

Leevendamise eesmärgiks on leida projektiga kaasnevad negatiivsed mõjud ning püüda nende mõju, ulatust ja tugevust vähendada. Kuigi antud projektil ei ole põhimõtteliselt olulist negatiivset mõju, siis sellegipoolest on vaja vältida või vähendada neid väiksemaid mõjusid, mis võivad tekitada ebameeldivusi, mittevajalikke kahjustusi või varakult välditavaid riske. Mõjude leevendamine ei tohiks olla planeerimisest, kavandamisest, ehitamisest ja hooldustöödest eraldiseisev tegevus. Selleks et kindlustada edukas tulemus on väga oluline, et leevendusmeetmed integreeritakse kõikidesse projekti etappidesse.

Antud projekti puhul on leevendavate meetmete pakkumine seotud valdavalt Arendaja poolse keskkonnasõbraliku tegutsemisega nii hoonete püstitamise kui ka hoonete hilisema ekspluateerimise etapis. Kindlasti tuleb Arendajal erilist kaitselist rõhku suunata alternatiivide võrdlusmaatriksis enim ohustatud looduskeskkonna komponentide, nagu pinna- ja põhjavesi, pinnas ning lähiümbruskonna taimestiku kaitsele. Selles suhtes saab enim ära teha ehitamise perioodil. Näiteks tuleks kindlasti kaitsta ehitusalasse jäävad puud kaitsetsooni tähistava ajutiste kaitsepiiretega. Puutüvede füüsilise kahjustamise eest kaitsta tüved „laudadega katmine” meetodil.

Joogivesi. Joogivee kvaliteet on otseselt mõjutatud maapinnalt infiltreeruva vee kvaliteedist. Seepärast esineb siin oht bakterioloogiliseks saastumiseks.

Joogivesi loetakse tervisele ohutuks, kui mikrobioloogilisi, radioloogilisi ja teatud keemilisi piirsaldusi ei ole ületatud. Keemilistest näitajatest kuuluvad sagedamini piirsaldusi ületavate hulka nitraat (piirsaldus=50 mg/l), nitrit (0,50 mg/l), boor (1,0 mg/l), fluoriidid (1,5 mg/l).

Peamiseks hädaks on anaeroobse vee kasutamisega kaasnevad probleemid, mis ilmnevad eelkõige joogivee raua- ja väävelvesiniku sisalduses. Seepärast tuleb joogiveevõtu süsteem projekteerida selliselt, et välditakse vee pikaaegset viibimist trassides, anaeroobses keskkonnas, mis põhjustab veekvaliteedi halvenemist.

Reovesi. Põhja- ja pinnavee kaitseks tuleks vältida majapidamises tekkivate heitvete ning jäätmete ladustamisel tekkivate nõrgvete sattumist vabasse loodusesse.

Käesolev DP kavandab igale suvilale rajada reovee kogumiseks individuaalne kogumispak. Samas võiks kavandada ka ühiskanalisatsiooni võrk, kus reovesi suunatakse septikusse koos imb- või filtersüsteemiga, mis on üks efektiivsemaid ja praktilisemaid viise reovee puhastamiseks.

Nii nagu kõikidele reovee puhastussüsteemidele tuleb ka septiku paigaldamiseks taotleda kohalikult omavalitsuselt kooskõlastus. Kui reoveepuhasti on õigesti projekteeritud ja paigaldatud, tähendab see peale puhta, müra ja lõhnavaba keskkonna ka väikeseid väljaminekuid, kuna süsteemi kasutusaeg on pikk ja hoolduskulud minimaalsed. Puhasti ei tarbi elektrienergiat ja on võimeline taluma

katkendlikku koormust. Reoveepuhasti valikul tuleb peale reovee hulga arvestada kohalike tingimustega nagu pinnase liik, põhjavee tase, kõrgussuhted, joogiveevõtukoha asukoht, kaugus veekogust ja piirkondlikud määrused.

Tihti kasutatakse septikut ja kogumismahutit kombineerituna nii, et pesuvesi juhitakse läbi septiku ja filter- või imbväljaku pinnasesse ja saastatum WC vesi kogutakse mahutisse. Kuna enamuse reoveest moodustab pesuvesi, siis saab nõnda oluliselt vähendada kogumismahuti mahtu ja pinnase koormust.

Maastikuline miljööväärtus

Arenduse käigus soovitatakse säilitada maksimaalselt olemasolevat metsa. Väljaraie peaks olema keelatud uhtlammimetsadest alates (krunti poolitavast kraavist) kuni hõrenenud ja järsult nooreneva osani maaüksuse põhjaosas. Maaüksust poolitavast kraavist põhjas asuvad metsad vastavad nii puude vanuse kui metsa struktuuri poolest vanade loodusmetsade elupaigale (loodusdirektiiv, kood 9010) või väärksid metsa vääriselupaiga staatust. Metsa majandamine puidu saamiseks peaks seega kinnistu põhjaosas olema välistatud, lubada võib matkaraja hooldamist piki kinnistupiiri, mis on nagnii juba noorematest ja kuivanud puudest puhastatud.

Ekspertide arvates on soovitav projekteerida hoonestusalad planeeritud kruntidel võimalikult kaugele veekogu piirist. Veekogu vahetusse lähedusse ja märjema pinnasega kohtadesse hoonestuse rajamisel tuleb ette näha ehituslikud meetmed, mis tagavad hoonete püsivuse.

5.12. JÄRELDUSED JA SOOVITUSED

Käesoleva keskkonnamõjude hindamise järelduste ning soovitude esitamisel toetutakse kohtumistel Maimetsa kinnistutega seotud osapoolte (Arendaja, Saarde vallavalitsus, Pärnumaa keskkonnateenistus, jne), esitatud infol, välitöödele Maimetsa kinnistutel ning selle lähiümbruskonnas kogutud materjalidele ja A. Palo poolt koostatud botaanilisele ekspertiisile.

Ekspert hinnangus on arvestatud kõikide asjaoludega ning püütud leida kõiki osapooli rahuldav kompromisslahendus. Püütud on säilitada võimalikult palju olemasolevat maastikku, maakasutust ja asustusstruktuuri, samas püütud sobitada uusi elemente (hooneid, rajatisi) selliselt, et ei tekiks häirivat ebakõla ning ei rikutaks pöördumatult ala väärtusi.

Ala on konfliktnne, kuna DP ala asub Halliste jõe vahetus läheduses ning lähipiirkonnas on mitmeid kehtestatud looduskaitseliste piirangutega alasid. Käesoleval juhul, otsesel DP alal looduskaitselisi objekte ei leitud, seepärast puudub DP alal otsene looduskaitseiline väärtus.

Maimetsa maaüksusele kinnisvara arendamise lubamisel tuleb lähtuda piirkonna looduse unikaalsusest – s.t. seada piirangud nii ehitiste mõõtmetele, stiilile, ala kasutuskorrale. Põhimõtteliselt võiks ju piirkonna arengule kasuks tulla, kui senini räämas ja mahajäetud piirkonda hakkab omama ja hooldama inimesed, kes oskavad piirkonna looduse rikkust hinnata ja kes on kinnisvara omandanud soovist olla loodusele lähedal.

5.12.1. Soovitud Arendajale

Hoonetekompleksi rajamine rangelt isiklikuks tarbeks (suvilateks). Kommertslikul eesmärgil rohke külastatavusega turismitalud vms. rajamine, mis võib ohtu seada piirkonna tundlike koosluste säilimisele ei ole mõeldav.

Hoonete ehitamisel või hilisemas perioodis ka ümberehitamisel tuleb säilitada ja sobitada paikkonnale omaseid hoonemahte, arhitektuurilisi elemente ning jälgida konkreetse piirkonna ajaloolisi ehitustraditsioone;

Ehitusprojektile tuleks Saarde valla poolt esitada järgmised soovituslikud nõudmised ja piirangud:

1. Traditsiooniliste ning loodussõbralike materjalide ja lahenduste kasutamine ehitusprojektis (heitveed, prügikäitlus, jne).
2. Pärnumaale iseloomuliku, traditsioonilise ning antud kohta sobituva ehitusstiili järgimine.
3. Ehitatavad majad ehitada pooleteist või kahekordsed, viilkatustega, Pärnumaale iseloomulikus stiilis ja järgides traditsioonilisi ehitustraditsioone.
4. Ehitusmaterjalidest, plast, metall, betoon ja freesitud ümarpalk oleksid ekspertide arvates ebasoovitavad, sest ei kuulu traditsiooniliste arhitektuuriliste ehitusmaterjalide hulka.

5. Vältida plastraamidega aknaid.
6. Kruntide eralduspiirid võiksid olla avadega ja looduslikest materjalidest (puit), kuni 1,3 m kõrged. Piirete ja hekkide rajamisel ei tohiks sulgeda vaateid maastikule.
7. Rajatavad hooned paigutada maastikusse selliselt, et loodav asustus ei häiriks piirkonna külastajaid ja külastajad ei häiriks ka asukaid. Tee pealt vaadatuna võiks majade ette jätta või rajada kõrghaljastusega puhverala.

Käesoleva detailplaneeringu koostamisel tuleks maksimaalselt säilitada algupärane metsaline maastiku iseloom. Mõningane pinnase täitamine on lubatud vaid märjemate pinnasega kohtades, hoonestusaluse pinna ulatuses. Väljaspool detailplaneeringuga määratletud ehitusalasid on suuremamahulised reljeefi muutvad ettevõtmised keelatud.

Arenduse käigus tuleb säilitada maksimaalselt olemasolevaid puid.

Välistada tuleks igasugune metsa majandamine kinnistu põhjaosas olevas metsas.

Ehitustegevuseks sobiliku ala piiratuse tõttu on KSH aruannet koostanud konsultandi poolt tehtud soovitus Arendajal vähendada ehitatavate suvilate arvu. KSH aruande koostajad leiavad, et Pos 6 kavandatav suvila jääb väärtuslikule metsaalale, mis nii puude vanuse kui metsa struktuuri poolest vastab vanade loodusmetsade elupaigale (loodusdirektiiv, kood 9010).

Jälgida, et ehitus- ja majandamistegevus hoitakse võimalikult DP-ga määratletud alade piires. Väljaspool DP ala tegutsemisel tuleks lähtuda eelkõige looduskaitsealistest põhimõtetest ning mõjutada sealset keskkonda võimalikult väikeste kahjustustega.

Ehitusprojektis loodussäästlike lahenduste kasutamine peaks olema primaarne. Keskkonnale negatiivsete mõjude ilmumise korral tuleb kasutada mõjusid leevendavaid meetmeid.

Ehitus- ja majapidamisjäätmete käitlus korraldatakse vastavalt Saarde valla jäätmekäitlus-eeskirjale.

Igasugused tegevused ja arendused, mis muudavad antud projekti keskkonnamõju ulatust (nt. õuealade suurendamine, rohkem kui kahe ehitise rajamine, majandamistegevuse laiendamine õuealast väljapoole) või iseloomu (nt. elamute muutmine pidevalt vahetuvate turistidele nn. kõrge külastatavusega puhkekülaks), tuleb Arendajal uuenenud tegevusplaan esitada ja kooskõlastada Saarde vallavalitsusega, kes esitatud andmete põhjal otsustab, kas planeeritud tegevus nõuab täiendavat ekspertiisi, uut detailplaneeringut või uut keskkonnamõjude hindamist;

Kui Saarde vallavalitsus ning Pärnumaa keskkonnateenistus leiavad, et kavandatav tegevus ei lähe vastuollu piirkonna kaitse-eesmärkidega ning ei põhjusta olulist mõju ega kahju kaitseala terviklikkusele, siis Arendaja poolt esitatud andmete ning plaanide põhjal **võib eespool nimetatud tingimuste täitmisel lubada Arendajale ehitustegevuseks loa andmist.**

Käesolev keskkonnamõju hindamine on koostatud lähtudes asjaolust, et tegevusluba taotletakse suvilate rajamiseks Maimetsa kinnistule. **Kui Arendaja kavatseb selles osas muuta planeeringu tingimusi, tuleb Arendajal koostada uutele tingimustele vastav keskkonnamõjude hindamine.**

5.12.2. Soovitused Otsustajale ja Järevalvajale

Saarde vallas on suurenenud maaomanike surve ehitada elamuid looduskaunitele aladele. Seepärast tuleks Otsustajal, kelleks on Saarde Vallavalitsus, oma territooriumil majandustegevuse arendamise jätkumise huvides ja uute projektide arendamiseks määratleda konkreetsed soovitused ja piirangud, millede alusel hakatakse koostama edaspidiseid planeeringuid.

Mitte lubada maastikku sobimatute primitiivsete monteeritavate või pakettmajade rajamist miljööväärtustatud aladele. Vallavalitsuse seisukohalt on oluline kokku leppida nn. ehitusmäärustik, ehk reeglistik, mis määratleks konkreetselt ära rajatiste ja hoonetele esitatavad ehitusnõuded, eesmärgiga toetada ja rõhutada valla maastikulist väärtust. Reeglid peaksid aitama Arendajal mõista, missugust arendustegevust tasub piirkonna väärtuse tõstmiseks vallale esitada ja missugust mitte.

Soosida Arendajaid, kellede huviks on Pärnumaale iseloomulikke traditsioonilist ehitusstiili järgivate hoonete rajamine ning seeläbi Saarde valla territooriumi inim- ja looduskeskkonnalise väärtuse suurendamine.

Esitada Arendajale soovitused piirdeaedadele, väravatele jms. väikevormidele, et tagada asustustiku välisilmes sarnane stiil ja välistada ekstravagantsete ning piirkonda visuaalselt sobimatute projektide teostumine.

Otsuse tegemisel tuleb arvestada, et kavandatav tegevus ei läheks vastuollu looduskaitsete eesmärkidega, säilitatakse miljööväärtuslikud alad, tagatakse looduskaitsete liikide kaitse, viiakse miinimumini oht kasvukohtade kahjustamiseks ja tagatakse üldmiljöo säilimine.

Arendajale tuleks ette kirjutada ja kontrollida, et planeeritavate hoonete rajamine jääks taotletud tingimuste piiridesse. See peaks tagama, et keskkonnale tekitatavad mõjud jäävad antud keskkonnamõjude hindamises käsitletud mõjudepiiridesse. **Kui Arendaja kavatseb muuta esialgset planeeringut, siis tuleb koostada uus asjakohane keskkonnamõjude hindamine.**

Ehitise kasutusele võtmise järel tuleks Pärnumaa Keskkonnateenistuse poolt paari aasta vältel teostada pistelist kontrollseiret andmaks teavet inimtegevusest tulenevate pikaajaliste muutuste hindamiseks looduslikes tingimustes ning veendumaks, et rajatud infrastruktuurid toimivad ootuspäraselt efektiivselt, ega ole kahjustanud piirkonna loodust.

Maatriksi hindamistulemustest järeldub, et kavandatavad tegevused omavad vaid keskkonnatingimusi silmas pidades negatiivset väärtust (vt. rida LOODUSKESKKOND). Kaasaarvatud 0-alternatiiv, kus arendustegevust ei toimuks. Samas, jääb antud alternatiivi rakendumise puhul saamata majanduslik ja sotsiaalne kasu, mis kompenseerib tuntavalt teiste alternatiivide puhul keskkonnale tehtavat kahju.

Järeldusena osutab käesolev keskkonnamõju hindamine, et kavandatav tegevus ei oma olulist või mitteaktsepteeritavat negatiivset mõju juhul, kui rakendatakse soovitatud leevendusmeetmeid ja hoonete ehitamisel ning hilisemal eksploateerimisel suhtub Arendaja loodussäästvalt ja heaperemehelikult kogu projekti arendamisesse.

KASUTATUD MATERJALID

Kasutatud kirjandus:

1. Hiimäe, O "Environmental and Socio-Economic Value of Fallow Farmlands in Estonia". Master thesis. Royal Institute of Technology at Stockholm 1996
2. "Keskkonnamõjude hindamise käsiraamat" Eesti Keskkonnainvesteeringute Keskus, 2003
3. Le Bon G., "Hulkade psühholoogia", 1996
4. Morris, Therivel, et al. "Methods of Environmental Impact Assessment" – Oxford Brookers University, UCL Press 1996
5. „Soovitused detailplaneeringu koostamiseks”; Keskkonnaministeerium 2003

Planeeringud

1. Pärnumaa Maakonnaplaneering
2. Pärnumaa Arengustrateegia 2007-2017 tööversioon
3. Saarde Valla Arengukava 2005 –2014. Saarde, 2006
4. Teemaplaneering Asustust ja maakasutust suunavad keskkonnatingimused
5. Saarde valla jäätmehoolduseeskiri. 18.12.2007
6. Saarde valla ehitusmäärus 08.10.2007
7. Saarde valla Ühisveevärgi ja –kanalisatsiooni Arengukava

Muud materjalid

1. Eesti Maaameti kaardipank
2. Eesti kaitstavate loodusobjektide (EELIS) (Eesti Looduse Infosüsteem – Keskkonnaregister) andmebaas
3. Palo, A. "Potentsiaalsete NATURA alade inventeerimise tulemused", Tartu, EPMÜ KKI, käsikiri 2001;

LISAD

Lisa 1 Keskkonnamõju strateegilise hindamise programm

Lisa 2 Pärnumaa Keskkonnateenistuse kiri KSH programmi heakskiit

Lisa 3 Keskkonnamõju hindamise aruande avaliku arutelu teatis

Lisa 4 Keskkonnamõju hindamise aruande avaliku arutelul osalenute nimekiri

Lisa 5 Keskkonnamõju hindamise aruande avaliku arutelu protokoll

**Lisa 6 Keskkonnamõju hindamise aruandele avalikul arutelul esitatud
muudatused/ parandused**

**Lisa 7 Eksperti vastus keskkonnamõju hindamise aruandele avalikul arutelul
esitatud muudatuste/ parandustele**